

000
YGU
i Del Viru

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FE-
DERATION OF AMERICA
[Incorporated April 23, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LITHUANIAN SAVAITRAŠIS
"KOVA"
Išleisva kas Pėntynėia. Leisėia
LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SA
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 23 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 46.

Philadelphia, Pa., 17 d. Lapkriėio (November), 1911 m.

Metas VII

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS.

Purvis	Jau laužo ledus	549
Taurupis	Senatvės pensijos	549
Rugėnius	Ar valdžia tikrai galinga	550
	Apie revoliucijas ir Chinų revoliuciją	550
J. A.	Rusijos policija	551
APŽVALGA		552
AMERIKA		553
UŽSIENIS		555
DARBININKŲ GYVENIMAS		556
IŠ DRAUGIJŲ GYVENIMO		557
KORESPONDENCIJOS		557
MOTERŲ SKYRIUS:		
	Kas užbaigs kares	558
BELETRISTIKA.		
Veėna	Anglijos karaliaus karunavimas	559
SAJUNGOS REIKALAI		560

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

K. VIDIKAS, Editor.

A. ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES
In all parts of the World

PRENUMERATA
visoje dalyse sviet

One year	\$2.00	Vienems metams	\$2.00
Six months	1.00	Šeėiems mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION.

APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

Telefonas, Keystone, Main 2958.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gimimo momentą: ankylima liaudies prieš cariską valdžią. Paveikslas didumas 14X18 colių, prekš su prištintimu 20c., daugiaus imantiems ant karto, nuleidžiama 60 procentų. Ji parduodam todėl taip pigiai, kad norime praplatinti tarpe darbininkų kliesos revoliucijoniskas mintis.
Norint šie atėt šį paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją.

IKRAŠTIS

ykiu savaitėj

per šėtėsius motus
erata Sur. Val. ticee
ns 3 dol., pusem. \$1 50.
ri DYKAI!
as adresuokite taip:
ndway :: ::
Boston, Mass.

nikeliuota dūda, kurla
grajina gerai ir aėskiai
vieokias muzikes ir
daiinas. Klekvienas ga-
li turēt savo name kon-
certą. 2. Geriausia Ar-
monika vokiško išdir-
bimo su notems ir nu-
rodymais. 3. Puikus
stalavas nikelines laik-
rodėis su muzike, kiek-
viena kartą grajina 10
minutų. 4. Vyrlėski arba
moterėlėski storai pasuk-
suoti laikrodėliai. 5.
vi frankiai gražioje de-
g: 6 peiliai, 6 videlcai, 6
li saukštai, 6 maži, 1 pelle
tui ir saukštukas cukrul.
qų dovaną vien norime,
pagarsintumet mūsų fir-
rp jusų pasištamų. At-
lite mums ant rankos 50c.
1.00 ir jusų išrinktą dova-
gali jį neimti.
E. 7th st. New York.

Platinti 'Kova' - pelnas

NEABEJOJAME, kad kiekvienas draugas, prigulintis prie Lietuvos Socialistų Sąjungos, tos vienintelės lietuvių darbininkų organizacijos Amerikoje, kuri pasiskyrė sau už tikslą skleisti į skriaudžiamų darbininkų minią socializmo idėją ir nori koku nors būdu prisidėti prie to prakilnaus, idėališko ir daug pasišventimo reikalaujančio darbo.

Skleisti socializmo idėją galima įvairiais budais. Bet parankiausiai yra — platinant «K O V A». Dabar, kuomet

«K O V A» — drąsiai galima sakyti — pilnai atsako savo tikslui, butina pereiga kiekvieno sąjungiečio yra platinti ją.

Tam atsirado puiki proga. Pagal nutarimą P. K-to, «KOVOS» administracija išleido tam tikras Prenumeratos Kortas. Toš kortos parduodamos kiekviena po 25 c. Bet platinimui pirkti reikia nemažiau kaip už \$1,00, o už tai gaunama penkias kortas. Tokiu budu platintojas pelno 25 centus. Už vieną prenumeratos kortą «KOVA» siunčiama šeėias savaites.

Panaėiai platina savo laikraėčius ir kitų tautų socialistiėkos organizacijos. Tai kodėl gi ir mēs negalime panaėiai daryti? Toks darbas atneė daug naudos Lietuvos Socialistų Sąjungai, mums patiems ir liaudžiai. Bandykim pasidarbuoti.

Draugai! Nuoėirdžiai kvieėia Jus «KOVOS» administracija, vardan mūsų prakilnaus ir didelio darbo, tuojau užsisakyti Prenumeratos Kortas ir progai pasitaikius, pardavinėti ir platinti «KOVA», o sykiu ir socializmo idėją.

"KOVA", 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Dr. Ignotus Stankus

Bell Telephone Dickinson 8787 w.

Dei daktariškos rodos galima atsisaukti pas Dr. Ign. Stankų per telefoną ar laišku ir iš kitų šteitų, taipgi Kanados.

— Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphijoje —

Jis yra pabaigęs augščiausias ir jau paskutinius daktariškus mokslus. Buvo miestavų daktaru mieste Indianapolis Mokesi ir praktikavojo *The New York Post Graduate Medical School and Hospital*. Visi jo paliudijimai išstatyti yra ofise, kur kiekvienas a silankęs gali juos matyti.

Dabar įrengė savo ločną ligonbutį Philadelphijoje ir tame paciamo name padirbo puikią *medikališką klinišką* su laboratorija, elektriškas mašinas ir aptieką su geriausiomis gyduclėmis. Čia visi ligoniai atranda teisingą pagelbą, išsilydo ir palieka sveiki. Štai ką liudija patys ligoniai:

„Nuo visokių spuogų ir išbėrimų, ant veido ir kaklo ir viso kūno, taipogi nuo kitu odos ir kraujo ligų, nerą geresnio daktaro, kaip Dr. I Stankus. Daug daktarų atlinkiau, bet nei vienas negalėjo išgydyti.“ Taip kalba Jos. Švilpa, 1011 Carlton St. Philadelphia, Pa.

„Šiuomi viešai iš iškiu savo širdingą padėką Dr. Stankui už išgydymą nervų ligu ir sugražinimą vyriškumo, kuriu kiti daktarai atsisakė išgydyti. I visiems su slaptomis ligomis patariu kreiptis pas dr. Ig. Stankų, o nepasiga lėsite savo žygio.“

GARBUS DAKTARE: neišrandu žodžių p dėkavojimu Tamistui už išgydyma skau dėjimo šonuo e ir po širdies gėlimo strėny ir skausmingų mėnesinių, kurių kiti visi daktarai neapsiėmė gydyti. Bet Tamistos operacija kaip ranka atėme kentėjimą nuo manęs Ela Mažinacky

A. Zmūdzien, Salem, Mass 57 Pingree St. Dr. Ig. Stankus. 1325 S. Front St., Phila

John Akuotaitis, Montreal, Que. Canada, rašo: „Meilutis gydytojai — Šešta diena, kaip gavau nuo Tamstos liekarstas ir vartoju sulyg užrašo, jau negaliu atsidėkoti Tamstai iš džiaugsmo da tik pusę liekarstu sunadojau bet jau visas sustiprėjau ir b igiu gyti. Daugiau neturiu ką rašyti: nes jau nereikalauju daktariškos pagelbos. Ta įkiri liga, kuri taip daug prikankino mane ir kurią kiti daktarai laikė už neišgydoma, dabar jau baigia gyti. Ačiū Tamstoms už pigų ir greitą išgydymą.“

Išgydau pasekmingai ir ant visados nuo:

reumatizmo, skaudėjima šonų, sanarių kaulų, strėny, koin, pečių, nuo visokių kraujo ligu užkrečiamu lytišku ligų, triperj, šankerj sifilj, užk etėjima ir nedi bima vidurių, išbėrimų, niežėjimą ir augimą ant veido ir kūno visokių spuogų, dėdovinių ir slinkima plauku, galvos skaudėma, širdies, inkstu, kepenų ir plaučių ligas, visokias nervų ligas neuralgija, drebejimą sanariu, greitą s pykimą, negalėjimą miegoti ir išgastų, greitą pailsimą, sunkų kvėp. vima, persalimo slogas ir nusilpnėjimą sveikatos, visokias moterų ligas skausmingų ir neegulerišk mėnesinių tekėjimą ir gumbo Išgydau su operacija rupturą, apendecitit, vėžj, skilvyo augančius akmenis visokius skaudulius, guzus (tumors), kepenų, inkstų ir pūslės Darau operacijas ant gyslų kaulų nervų, smegny, moterų ir vyrų gimdančių organų, pritrauktas kojas ir rankas atitaisau ir padarau sveikas. Taipgi d ro operacijas ant nosies, akių ir gork es.

Dr. Ignatius Stankus, M. D. 1220 So. Broad Street, Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos: nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4, ir nuo 6 iki 8 vakare. Šventadieniais nuo 1 iki 5 popiet.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

KOVOS Agentai.

K DEMIKIS, 41 New Empire st., Wilkes Barre, Pa.
A. L. REIKAS 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.
A. J. NERIS Box 195 Easton, Pa

LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS IŠLEISTOS KNYGOS, KURIAS KIKVIENAS SAJUNGIETIS BUTINAI TURĖTŲ PERSKAITYT IR PLATINT.

1. Politiškas minių straikas 8c.
 2. Kūdikių vergija «laisvoje» Amerikoje 5c.
 3. Kovotojų Giesmės 15c.
 4. Priėkus Engels 15c.
 5. Moters ir politika 15c.
 6. Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai 10c.
 7. Darbininkų priespauda ir jos priežastis 10c.
 8. Valstybė ir socializmas 10c.
 9. Ateities surėdymas 15c.
 10. «Trimitas» (dar spaudoje) 75c.
 11. Darbininko sveikata 10c.
 12. Socialdemokratų mokslo pamatai 20c.
 13. Prasikaltimai ir Prasikalteliai 10c.
- Netikėtai, 3-jų veiksmy komedija 10c.

APART ČIA PAMINĖTŲ KNYGŲ «KOVOS» ADMINISTRACIJOJE — KNYGŲ SANKROVOJE GALIMA GAUTI VISAS KITAS KNYGAS, KOKIOS TIK YRA IŠLEISTOS LIETUVIŲ KALBOJE.

«K O V A»

1815 E. MOYAMENSING AVE., PHILADELPHIA, PA.

LAISVOJI MINTIS

Vienintelis mokslo ir literatūros iliustruotas mėnesinis laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: *historijos, kultūros historijos, gamtos mokslų, draugijinių mokslų ir t. p., kaip lygtai originališkai parašytas apysakas iš mūsų gyvenimo.* Kaina metams \$2.00, pusei metų \$1.00, į užsienį \$2.50:

Kas, prisijusdamas mums prenumeratą, prisijus iškirpęs ir ši apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiems ant metų duodame knygų už \$1.00, užsirašantiems pusei metų — už 50c.

PASISKUBINKIT — DOVANAS NEILGAI TEDUOSIME.

Adresas: «LAISVOJI MINTIS» 1401 N. Main ave., SCRANTON. Pa.

„Atlikts kriukis!“

Savo pirmąjį (5 metų) jubilėjų „Dilgėlės“ atliko ir jau vadinasi pilnai suaugusios, ir gali eit ristin su „rimtaisiais ir didžiaisiais“ laikraščiais: boikotų nebijo, jiems atlikts kriukis. Kas gi bijotų jas skaityti? Gal tik ne žmogus, ar koks pirmėvis su skersom kulnim! :: :: ::

„Dilgėlės“ per metus eina už \$1.00 per visą žemę ir visą vandenį kas dvi savaiti.

ADRESAS: **Baltrušaitis Bros.** 2400 Fifth Ave. :: Pittsburg, Pa.

Draugai! Platinkit, kaip kas gali, savo leidžiamą laikraštį «Kovą», kuris drąsiai ir energiška apgina darbininkus ir darbininkiškus reikalus.

Jau laužo ledus.

KA-TIK praėjo rinkimai, kurių nevienas laukė su drebančia širdžia. Dabar, po rinkimų, kapitalistiškųjų partijų kandidatai, kurie išlaimėjo, jaučiasi linksmi, kiti gi spjaudosi ir keikia, kad tiek daug išdavė pinigų ant cigaru, alaus ir šiaip jau pinigais, papirkdami balsuotojus, o visgi pralaimėjo. Tiktai socialistai džiaugiasi, nežiurint, ar jie išrinkti, ar neišrinkti. Jie kurie išrinkti, tai mėš džiaugiamės todėl, kad jie galės žmonėms tikrai patarnauti, apšviečiant ir prirengiant jiems kelią prie naujojo surėdymo — Socializmo; jei kurie netapo išrinkti, tai mėš džiaugiamės iš to, kad jų balsų skaitlius priaugo, ir jei jie neliko dabar išrinkti, tai tikrai vėlesniuose rinkimuose taps išrinkti. Mat, socialistams nėra ko pralaimėti; jie visvien, anksčiau ar vėliau, išloš sykį ir ant visados.

Sulyginus šiuos metus su kitais metais, tai socialistai padarė didelį žingsnį pirmyn. Šie metai tai vieni iš tų, kada užvis mažiau buvo galima tikėtis, kad socialistų balsai augs. Mat, nebuvo nei prezidento, nei kongresmanų rinkimų, todėl politikos bėgyje mažai kas tebuvo užinteresuotas ir nemažai suvis susilaikė nuo balsavimo. Vienok, nežiurint jai, socialistų balsų priaugimas didelis ir dvidešimtyje miestų socialistai majorais išrinkta. Platesnes žinias rasite šiame *Kovos* numeryje žemiau.

Šiomet socialistai pramušė skylę keliose tvirtiausiose kapitalistų tvirtovėse, išrinkdami atstovus į valstijų parlamentus (state legislature), kaip va, New Yorko, Rhode Island ir Mass. valstijose.

Pasekmės šių rinkimų mums aiškiai liudija, kad kapitalizmo žiema jau nėra taip tvirta, ir kad tai vienoje, tai kitoje vietoje nauja gyvybės srovė — socialistai pralaužo kapitalizmo ledą. Šis ledas ir taip jau ilgai laikėsi ir savo šalčių šaldė didžiomas žmonių protiškajį veikimą.

Toji kapitalizmo šaltoji žiema taip ilgai galėjo užsilaikyti, ačiu tam, kad republikonai ir demokratai vieni po kitais po kiekvienam nepasisėkimui, po kiekvienam aiškiau apsiereiškusiam liaudies neužsiganėdinimui, žadėjo visas draugijines ydas gydyti įvairiomis siulomomis reformomis. Žinoma, visi siulymai liko vientik stulymais. Juk republikoniškieji ir demokratiškieji reformatoriai, nors ir siulė ir siulo didžiausias reformas, vienok širdies gilumoje jie yra palaikytojai kapitalizmo su visomis jo ydomis. Norint įvykdyti kokią-nors pirmieviškesnę reformą, butų reikėję sujudinti patį kapitalizmą, o nešti nuostolį kapitalistams tai juk nebuvo galima, todėl visi gražūs siulymai liko neįvykdyti, žmonės vis skurdo ir kentė, kaip ir pirmiaus. Pagalios žmonės pamatė netikėtą, kad republikonai ir demokratai negali išpildyti savo prižadų, bet jie pamatė ir tą, kad tų partijų valdžios išduodamieji įstatymai ir esančiųjų teismų įsakymai ir užgynimai (injunctions) išsina ant apgynimo vientik mažos saujalės turėjų reikalų, o į žmonių didžiūmos reikalus mažai teatreipia atidos, arba suvis jais nesirūpina.

Akyvaizdoje visų tų šiandieninių surėdymo vaisių, žmonės pamatė, kad tikėtis, kad juos išganyt partijos, kurios remia ir gina tik mažumos reikalus, nėra verta. Tos partijos, deja, jeigu ir įveda kokią-nors darbininkui patogesnę reformą, tai ir tas yra daroma su tikslu atsiimti paskui nuo darbininko kelis syk daugiau. Žmonės vis daugiau ir daugiau išbunda iš miego ir pradeda mąstyti apie sugriovimą senųjų partijų ir da daugiau — apie tvirtinimą Soc. Partijos, kuri sugriau netik senasias partijas, bet ir patį šiandieninį kapitalizmo surėdymą. Kad tuo keliu išbudę žmonės eina, tai liudija kasmetinis socialistų balsų priaugimas, kuris eina it kokią stichijišką (gamtišką) nesustabdoma pajiega vis platyn ir smarkyn.

Šių metų rinkimai nėra jau daug davė, vienok da nepasibaigė. Da atsibus majorų rinkimai nekuriuose miestuose, tarpe tų ir Los Angeles, Cal., kur šiuolaik eina aštriausia kova tarp kapitalistų ir darbininkų, kurių kliasos du nariu, brolius McNamaras, kapitalistai nori nužudyti. Labai gali buti, kad Los Angeles irgi mūsų drangai išlaimės ir pergalės kapitalistų partijas tenai ant visa dos.

Bet jei mėš šiomet ir nei vienos pozicijos daugiau neužkariautume, tai vienok kitais metais mėš gal ne dešimtis, bet šimtus naujų pozicijų užkariausime ir ne vieną kapitalistų tvirtovę sugriausime. Ir taip artinamės prie Socijališkos Revoliucijos — prie to naujų gadynių pavasario, kuris sulaužys kapitalizmo ledus ir po kuriam užstos niekad nebuvusi žmonijos istorijoje vasara — Socializmas.

A. Purvis.

Senatvės pensijos.

Senatvės pensijos visai mažą naudą tegabena darbininkams. Jeigu kapitalistiškos valdžios įveda senatvės pensijas, tai tik su tuo tikslu, kad sulaikyti darbininkus nuo sukilimo.

Kapitalistai neišduoda jokio darbininkiško įstatymo, iš kurio taipgi galėtų turėti naudą ir kaliniai. Mat, 95 iš 100 kalinių yra prasižengę prieš privatišką nuosavybę. Tai viena. Kita gi, jie, budami kalėjime, negali užkenkti kapitalistų suktybėms ir jų be ribiam godumui. Vadinasi, kalėjimuose užrakinti darbininkai, kol esti kalėjimuose, yra kapitalistams nepavojingi. Tai kam čia jiems buvį gerinsi? Socializmo užduotis yra panaikinti privatišką nuosavybę ant būtinų pragyvenimui reikmenų, o ne bausti tuos, kurie atsisako pripažinti tos nuosavybės šventumą. Darbininkai turi teisę gyventi.

Buti socializmo šalininku tai reiškia nusidėti kapitalistui. Tulose vietose vesti socialistišką propagandą ant gatvių — tai netvarkus užsilaikymas. Na, o iš «netvarkaus užsilaikymo» kapitalistai gali padaryti ir sunkų prasikaltimą. Ir visi, kurie tokiu būdu prasikalsta, galėtų but neprileistini prie senatvės pensijos.

Illinois Central geležinkelis, tarp kitų kapitalistiškų įstaigų, suteikia pensiją darbininkams, išdirbusiems nemažiau 25 metų. Kapitalistiškos įstaigos išmoka savo darbininkams pensijas, kaip matom, pagal išstarnautą kompanijoms laiką, nežiurint, ar darbininkas butų pilietis ar ne. Taigi iš to atžvilgio kapitalistai yra «širdingesni» už soc. kongresmaną Bergerį, kuris kongrese savo įnešime apie senatvės pensiją paskiria, kad tiek ir tiek metų darbininkas turi but išbuvęs šios šalies piliečiu, kad galėtų but prileistas prie pensijos.

Pasekmės tokių senatvės pensijų gan aiškiai pasirodo šiandieniniame Systemos Federacijos geležinkelinų darbininkų straikė ant Harrimano geležinkelių. Darbdaviai pagrasino darbininkams, kurie ilgus metus už menką algą išdirbo tam gelžkeliui, kad jie negaus senatvės pensijų, jeigu dalyvaus straikė, idant pagerinus savo gyvenimo sąlygas. Ir daugelis darbininkų todėl bljosi straikuoti.

Valdžių duodamos pensijos iš darbininkų padaro baudžiauninkus. Kapitalistų įsteigtos pensijos gi padaro iš jų vergus. Ir viename ir kitame atsitikime darbininkai yra priversti arba verčiami atsisakyti nuo vyriškumo, nuo kovojimo už savo kliasos teises. Duokite darbininkui pilną jo darbo vertę, ir jis jokių jusų pensijų nereikalauja — jam pensija tampa užtikrinta.

Tokioj senatvės pensijoje labai mažai kas gero yra darbininkui; bet jeigu jau tenai ir butų kas pritaikyta jo naudai, tai pensija išduodama tokiame amžiuje, kurio labai mažai kas iš darbininkų tedagyvena. Abelnas Amerikos darbininko amžius — tai 35 metai. Pensijos gi paprastai prasideda tiktai nuo 60 metų amžiaus.

OS IŠLEISTOS
AJUNGIETIS
IR PLATINT.

.....8c.
je.....5c.
.....15c.
.....15c.
.....15c.
tai.....10c.
tis.....10c.
.....10c.
.....15c.
.....75c.
.....10c.
.....20c.
.....10c.
.....10c.

KOVOS AD-
ROVOJE GA-
AS, KOKIOS
KALBOJE.

DELPHIA, PA.

IS

ėnesinis laikraštis,
iš įvairių mokslo
y, draugijinių mok-
akas iš mūsų gyv-
į užsienį \$2.50:
sių iškirpęs ir iš-
šantiems ant metų
netų — už 50c.

DUOSIME.

., SCRANTON, Pa.

is!"

.....
vadinasi pilnai
atslais" laikra-
ljotų jas skaityt?
im! :: :: ::
omę
.....

Fifth Ave. ::
Pittsburg, Pa.

savo leidžiamą
drasiai ir ener-
sus.

Antrą vertus, kas gi tas pensijas duoda ar duos? Tai tie, kurie patis nieko nėra dirbę. Reiškia, jie tiktai paims menką dalelę iš darbininko sukrauto jiems turto ir pakiš jam pensiją, kad ne tik jis, bet ir jo vaikai užlaikytų gerą širdį link kapitalistų.

Al. Taurupis.

Ar valdžia tikrai galinga?

ANT tokio klausimo tilpo Seno Vinco straipsnelis *Kovos* N43. Tas visas straipsnelis yra suguldytas ant vieno ir to paties klaidingo argumento ir priverčia kritikuoti autoriaus mintis. S. Vincas sako: «Kaip šių metų pradžioj liudija patis valdiški laikraščiai, Londono policija, susidedanti iš 640 policistų ir kareivių neįstengė paimti du eksproprijatorių, su kuriais šaudėsi nuo 7 valandos ryto iki 4 val. po pietų, ir galų-gale turėjo uždegti tuos namus, kur tuodu drąsuoliai radosi, kad gyvus sudeginti; bet ar juos sudegino, tai da ir šandie negalima žinoti. Tokiu tai budu Londono «karžygiai» laimėjo kovą. Ar ir šitame atsitikime sakysite: prieš vėją nepapusime?»

Taip, aš sakau, prieš vėją nepapusi, nes su tokiais drąsuoliais negalima papust, nors jų ir daugiausia butų, ir valdžia visai nenu sigąsta. Jeigu didelis skaitlius policijos ir kareivių šaudė per tokį laiką į du asmenis, tai reiškia, kad jie buvo kur užsislėpę, kad buvo bėda prieiti. Tas pats butų atsitikimas ir atbulai paėmus: kad du policistu butų užsislėpę su revolveriais; o jei kelias dešimtis pašauksi tokių drąsuolių eksproprijatorių, tai irgi tiek laiko šaudysis; jei gi norės da juos gyvus paimti ir policija su kareiviais patis nenorės žuti, tai ceremonija trauksis ir keliatą dienų. Šiaip jau, esant daugiau tokių drąsuolių eksproprijatorių, butų žuvę jei bent keliatas policistų ir kareivių daugiau. Butų galima šimtais tokių faktų prirodyti iš Rusijos revoliucijos laikų. Ir dabar tokių drąsuolių nemažai atsiranda ir vis tampa apgalėti. Ir nėra ką svajoti, kad beginklis galėtų atstovėti kanuoles etc. Panašūs drąsuoliai veikia jau nuo labai seniai visose šalyse, ir gali veikti šimtus metų ir nieko gero nenuveiks darbininkų labai: žudo kitus ir patis žūva be naudos. O valdžia nekiek nedreba nuo jų ir nedrebės, kol ji už darbininkų pečių stovės, kol darbininkai ją gins, kol jie šaudysis kiti su kitais. Tik tuomet valdžios dreba, kuomet darbininkas darbininkui paduoda ranką, kuomet darbininkai, padėję kują, kirvį, spatą ir tt., sako: **L a i p a s a u l i v a l d o d a r b i n i k a i.** Tai nuo to tik valdžia dreba, kaip drugio krečiama, ir ji neturi jokios galybės, ir pati valdžia lieka nieko nereikianti, kuomet darbininkai atsistako už valdžią vieni su kitais peštis. Bet jeigu pusė šaukia: «Lai pasaulį valdo darbininkai», o antra šaukia: «Lai pasaulį valdo monarchai», tai valdžia yra galinga ir nedreba. Nuo gero kalbėtojaus žodžio ir nuo raštininko plunksnos valdžia labiau sudreba, negu nuo šimto minėtų drąsuolių. Tukstantis beginklių darbininkų, pasikėlusių prieš valdžią, nieko nereikiškia, jeigu kitas tukstantis stoja už valdžią apsiginklavusių kanuolėmis etc.

S. Vincas sako: «Jeigu tik panorėtume, tuoj užkariautume be ugnies, be ginklų». Tai kodėl nesiranda tas noras užkariauti? Jeigu tik galima, tai ir nėra ko laukti. Ypatingai aš noriu, kad ir šandien užkariauti valdžią. Bet, atmetus juokus, niekas negelbėja: nei noras, nei nenoras, nei kokis anarchistiškas užsikarščiavimas, pakol darbininkai yra tamsūs, o susipratimas tarpe darbininkų eina evoliucijos keliu, ir viskas turės įvykti evoliucijos keliu, o ne per kokius panorėjimus.

K. Rugienius.

Aple revoliucijas ir Chinų revoliuciją.

Redakcija, talpindama Seno Vinco straipsnį «Ar valdžia tikrai galinga?» suprato, kad autorius, nors ir priduoja tulą vertę re-

voliucijoniškiems išsišokimams, visgi savo pastatytame klausime svarbiausia remiasi ant darbininkų susipratimo. S. V. norėjo nurodyt, kad valdiška kariuomenė ir policija, budamos tik valdžios samdininkės, neturinčios užsidegimo, entuzijazmo, su vargu tegali atsilaukyti kovoj su daug mažesniu skaitliu užsidegėlių, kad ir ne apginkluotų kanuolėmis. Žinoma, užsidegimas užsidegimui nelygus. Tas užsidegimas, kurį parodė Londono eksproprijatoriai, budamas nenaudėlių užsidegimu, negalėjo laimėti žmonių sympatijos neigi surado sau pasekėjų tarp dorų žmonių. Kitas dalykas yra, kuomet kad ir nepasekmingi revoliucijoniški žmonių veikimai yra atliekami tikslu atgabenimo žmonėms naudos. Tokie drąsuolių veikimai uždega ir šimtus kitų jautrių ir dorų žmonių, norinčių savo broliams labo. Tokiu budu, kur liaudies padėjimas priverčia ją sympatizuoti revoliucionieriams, tenai jie greičiau gali priartinti didžiasias revoliucijas, perkeičiančias jei ne ką kitą, tai bent valdžios formą į progresyviškesnę, liaudžiai pakelti lengvesnę. Paimsime paties Seno Vinco pavyzdį apie Chinijos revoliuciją. Tenai nuo seniai buvo įsigyvenęs liaudies neužsiganėdinimas iš Mandžų žiaurios valdžios. Mažesni ir didesni priešvaldiški maištai Chinijoje jau labai senas apsišėškimas. Revoliucija, panaši į dabartinę ją, anksčiau ar vėliau turėjo įvykti, valdžiai nenorint praplatinti liaudies teises ir bent kiek apsaugoti ją nuo žvėriškų urėdninkų sauvaišos ir nuo svetimtaučių išnaudojimo. Atkartosim, prie tokių aplinkybių revoliucija buvo neišvengtina. Bėgi socialistų ir kitų progresyviškesnių susiorganizavusių elementų pradėtas sukilimas priskubino šiandieninę Chinijos revoliuciją. Kaip galime atsiminti, pirmųjų dabartinės Chinų revoliucijos karžygių žingsniai galėjo daugeliui pasirodyti bergždžiais, beprotiškais. O šandien ką matome? Pirmųjų drąsuolių-pasišventėlių pasiaukavimas liaudies labai patarnavo, kaipo signalas šiandieninei revoliucijai, nušluojančiai despotišką monarchiją ir jau žadančiai įkurti respubliką. Teisybė, pirma reikalinga revoliucija protų, o tasyk jau ginklų. Bet, pavartojant tą patį pavyzdį apie Chiniją, matome, kad šitokiuose atvejuose nereikia kokių ten labai didelių liaudies prirengimų; nes tą liaudį prirengė gyvenimas, ekonomiškai evoliucija — ji suprato, jog valdžia nemano geruoju suteikti liaudžiai šokią-tokią laisvę, o valdžios žiaurumai tapo nepakeliama. Tuo tarpu da ir tautiškas susipratimas tarp liaudies mintų pakilo, ir ji negalėjo ilgiau pakęsti to šeimyninkavimo Chinijos pramonijoje svetimtautiškų kapitalistų, apiplėšiančių šalį.

* * *

Yra dvejetainis budas padarymui revoliucijos: Vienas budas — tai paduoti šautuvą žmogui į rankas ir liepti jam užmušinėti. Kitas budas — tai idėti ideją į žmogaus galvą ir liepti jam mintyti. Ant pažiūros, rodos, kiekvienas turėtų suprasti, kad idejos revoliucija turėtų įvykti žmogaus smegenyse pirma, negu šautuvo revoliucija. Teisybė, visuomet buvo revoliucionierių, kurie lygiai gerai šaudė, kaip ir tikrai teisingai mąstė, bet maištuose ir sukilimuose daugiausia revoliucijos šalininkų budavo tokių, kurie už save nemąstė ir neturėjo savo veikimui protingo plano, vedančio prie tam tikrų pageidaujamų dalykų. Daugiausia tai budavo įnirtusios ypatos. Jos aštriai atjautė neteisybę linkui savęs ir jos akiai sukildavo, pamojus tam tikriems vadams. Taip buvo su mionomis, kurios sekė John Ball Anglijoje; taip buvo su valstiečiais viduramžinėje Europoje; taip buvo su francuzais, kurie rizikavo savo gyvastis, stodami po Francijos revoliucionierių vėliavomis laike Didžiosios Francuzų Revoliucijos. Tie visi žmonės nuodugnai tikėjo į revoliuciją, kadangi jie nuodugnai neapkentė tų sąlygų, kurios juos spaudė. Nežinodami gyduolių prieš nepakeliamą savo padėjimą, jie neturėjo nei kantrybės, kuri yra reikalinga, norint išgydyti sunkią ligą.

Tas tai ir yra priežasčia, dėlko daugumas revoliucijų nepasiseka. Ir tas nepaeina nuo to, kad butų jų kariauninkai bailūs ar

astatytame klausime
S. V. norėjo nuro-
tos tik valdžios sam-
su vargu tegali at-
idegėlių, kad ir ne-
s užsidegimui nely-
ekspropriatoriai,
ėti žmonių sympati-
nių. Kitas dalykas
ški žmonių veikimai
dos. Tokie drąsuo-
rų žmonių, norinčių
padėjimas priverčia
greičiau gali priar-
ne ką kitą, tai bent
telti lengvesnę. Pa-
s revoliuciją. Tena-
ėdinimas iš Mandžu-
liški maištai Chini-
panaši į dabartinę
nenorint praplatinti
žvėriškų urėdinkų
tkartosim, prie to-
Beigi socialistų ir
ntų pradėtas sukli-
lucija. Kaip galime
os karžygių žings-
protiškais. O šian-
tėlių pasiaukavimas
lieninei revoliucijai,
ančiai įkurti respu-
protų, o tasyk jau
e Chiniją, matome,
bai didelių liaudies
ekonomiškoji evo-
ju suteikti liaudžiai
o nepakeliami. Tuo
s minų pakilo, ir ji
inijos pramonijoje

s: Vienas budas —
nu užmušinėti. Kl-
liepti jam mintyti.
ai, kad idejos revo-
negu šautuvo re-
nierių, kurie lygiai
v maištuose ir sukli-
o tokiu, kurie už-
go plano, vedančio
ngiausia tai budavo
ę linkui savęs ir jos
o. Taip buvo su mi-
buvo su valstiečiais
vais, kurie rizikavo
ijonierių vėliavomis
i žmonės nuodugnai
eapkętė tu sąlygų,
eš nepakeliamą savo
a reikalinga, norint

revoliucijų nepas-
riauninkai bailūs ar.

ba neturintį pasišventimo dvasios. Bet jiems stokuoja didžiausio šiame atvėjyje daikto — pažinimo. Galimas tai daiktas, kad taip augštai kapitalistiškai išsivysčiusiose šalyse, kaip Suv. Vals-tijos, didi revoliucija yra nepertoli — turime mintyje Sociališkąją Revoliuciją. Jeigu socialistai gerai išžiūrės į dalyką, jeigu jie bus ganėtinai apsišvietę, tai tie supras, kad tol reikalingas apšvie-tos darbo varymas tarp darbininkų ir liaudies, kol ateis laikas, kada galima bus padaryti revoliuciją be kraujo praliejimo — per balsavimą. Jeigu socialistai nukryptų iš tokio kelio, jeigu jie ne-sąmoningai imtų skubintis, tai galėtų pasidaryti mlžiniškas, ne-apsakomai pragaištingas sumišimas, kuris pasauliui lėšuočių dau-gybe gyvasių, kuris lėšuočių prastojimą laimės daugybei žmonių ir kuris galiaus visvien butų taip pat sutrintas, kaip ir visi pana-šios rūšies sukilimai buvo sutrinti. Vienok tokios revoliucijos galima išvengti, ir socialistų priedermė yra, varant propagandą, prie to ir siekti.

Ir tik viena ir vienatinė revoliucija turi savo svarbą — tai re-voliucija, kuri žmonių protuose įvyksta. Ir ta revoliucija yra galima tikrai prie tam tikrų ekonominių pamatų. Kitokios revo-lucijos nukentia ir nukentės neapsisekimus todėl, kad jos yra pa-remtos ne ant proto, bet ant neapykantos.

Suagituok pispautus darbininkus, ir turėsi revoliuciją, bet tai bus viena iš tu revoliucijų, kurių pasekmėmis yra nelaimių ai-bės ir kurios esti greitai laiku užgnaužtos. Taigi nenaudingas yra darbas iššaukti revoliuciją, pakol dauguma nėra da išmokusi teis-ingai galvoti. Aklas sukilimas nieko nesutveria, nieko ne-pastato, o tiktai ardo. Jeigu jis ir turi kokią gerą pusę, tai tą gerumą kur kas persveria upeliai kraujo ir ašarų. Bet daugumos susipratusių sukilimą negali niekas perveikti. Tokis sukilimas, teisybė, irgi ne visada be griovimo ir ardymo gali apsieiti, bet tai bus ardymas ir griovimas, kad išnauju liaudžiai pastačius palocius, tiktai didesnius, erdvingesnius ir puikesnius.

* * *

Užsminius apie Chinijos revoliuciją, reikia patėmyti, kad tai yra politiškai—buržuaziškoji revoliucija. Gal jos pasekmės bus maž—daug tokios, kokios buvo iš buržuaziškų revoliucijų Vokietijoje ir Anglijoje — kur monarchijos, vienok, užsiliko — o taipgi ir Amerikoje ir Francijoje, kuriose monarchiška valdžios forma per-sikeitė į respublikas. Nuo minėtų didžiųjų revoliucijų, kaip žino-me, pasibalgė feodalizmo laikai ir užstojo buržuaziškojo kapitaliz-mo gadyne tose šalyse. Tų revoliucijų pasekmė buvo ta, kad jos perkeitė išnaudojimo budą. Prieš jas didieje žemės savininkai išnaudodavo žmones, su pagelba savo žemės, o po tų revoliucijų svarbiausia išnaudotojų rolė pateko į fabrikantų rankas. Skirtu-mas tarp anų revoliucijų ir šiandieninės revoliucijos Chinijoj yra tas, kad ši revoliucija nėra taip grynai buržuaziška revoliucija — joje yra didelis priemaišas darbininkiškai—socialistiškojo iudėjimo, ko, žinoma, stokavo augščiaus minėtoms revoliucijoms. Dar-bininkiškai—socialistiška dvasia ir filozofija, kuri apsiereiškia da-bartinėje Chinių revoliucijoje ir kitose šiandieninėse buržuaziškose revoliucijose, yra perėjusi iš tų šalių, kuriose tuo tarpu jau spėjo išsibujoti kapitalizmas. Bet socialistai ne taip lengvai apsigau-na kas link reikšmės darbininkiškai—socialistiško elemento Chinijos revoliucijoje. Jie žino, kad šita revoliucija galės patarnauti tikrai kapitalizmo išsivystymui Chinijoje; kad šita revoliucija tapo iš-šaukta ekonominių sąlygų, dėlei kurių ir valdžios forma turi keis-tis. Kas tiesa, tai Chinijos revoliucija priima formą revoliucijos prieš neapkenčiamą svetimtaučį Mandžu karališką šeimyną, bet revoliucija pasekmingiausia kyla tose viešpatystės apygardose, ant kurių jau padarė savo įtekme šiandieninis išdirbystės ir išvažiojimo budas. Čia žmonės ir pradėjo boikotuoti svetimtautiškus išdirbi-nius. Labai aiškiai pas žmones apsiereiškia noras tapti savistovia pramonijinga (manufakturiška) viešpatyste, neprigulinčia nuo ki-

tatautiškų pramonininkų. Čia kilo ir maištai, iš priežasties keti-namos užtraukti užrubežinės \$50,000,000 paskolos pravedimui geležinkelio. Tautininkai kapitalistai pamatė, kad, prie buvusios despotiškos valdžios ir didelių luominių skirtumų ir urėdinkų sauvaišos, negalima pasekmingai vystyti kapitalizmui, negalima užimti Chinijai gerbiamos vietos tarptautiškame kapitalizme; tad jie ir spiriasi, kad prašalinus tokią valdžią. Noras užtikrinti sau atsakančią vietą tarptautiškame kapitalizme priverė da silpnutę Chinijos buržuaziją reikalauti ir tvirtos kariumenės. Ir liaudis, nors nepermatė tikros prasmės to judėjimo, ir dauglausia vadova-vosi tautiškąją puikybę prieš kitataučius išnaudotojus, vienok reikalavo savo šalyje lygybės ir teisybės. Visuose savo svarbes-niuose apsiereiškimuose chinių revoliucija yra buržuaziškoji revo-lucija. Ir reikalavimas atstovaujamos ir konstitucionališkos valdžios taipgi yra apsiereiškimas, kuris visuomėt ėjo ranka į ranką su buržuaziškomis revoliucijomis. Taigi Chinija prisirengia prie pramonijinio kapitalizmo, kurio visus gražumus ir galės pamatyti ir patirti. Jos kaimynė, Japonija jau turi pas save pramonijinio kapitalizmo gadyne.

Kaip matome, tai net atgaleiviškiausios, užsistovėjusios tautos yra priverstos įvesti pas save atstovaujamas valdžias, kad galėtų išvystyti ant savo žemės kapitalizmą, kuris tai ir yra butina sąly-ga, prie kurios butų galima Socijališkoji Revoliucija ir Tarptauti-nis Socializmas. Tokiu budu, dabartinė Chinijos revoliucija yra didelis žingsnis linkui Socializmo.

RUSIJOS POLICIJA.

Rusijos policijos parsidavimas, neteisingumas, vagiškumas ir sauvališkumas jau seniai pasidarė priežodžiu. Bet pirmiau, apie 50 metų atgal, tos policijos darbai buvo šiek—tiek aprubežiuoti jo-sios nesvarbiu padėjimu valstijos gyvenime, kokį ji tuomet užėmė. Pati valdžia, kuri paskirdavo policiją, žiurėdavo į ją iš augšto žem-yn, ir greičiau tikrai toleravo (užkentė) ją, kaip neišvengiamą piklą, negu laikė ją, kaip valstijos spėką, stovinčią garbin-goj eilėje su armija ir laivynu arba augštesneja administracija. Valdžios atsižvelgimas į anąmetinę policiją išsireiškia kad ir Toms-ko gubernatoriaus išsireiškime, kada jis paskyrė įžymų kyšių ėmė-ją Tomsko policmeisteriu. Gubernatoriui priminta, kad tas žmo-gus buvo neteisingas. Gi gubernatorius atsakė: „Aš gerai žinau apie jo vagystes, bet tas tai ir yra priežastis, kodėl aš jį čia pas-kyriau. Aš negaliu surasti teisingo žmogaus į šią vietą. Geriausias daiktas, kokį aš galiu padaryti — tai labiau ištvirkusius poli-cistus laikyti po savo akių, pasitikint, kad jie ne taip drąsiai vogs, kaip kad budami toli nuo manęs.“

Šitas valdžios nužvelgimas į policiją ir policijos padėjimas šiandie visai yra persimainę. Politiškai lavinantis ir progresuojant minioms, centralinės valdžios padėjimas darėsi vis nepastovesniu ir nepastovesniu; ir valdžia, vienvalia norėdama palaikyti savo sauvališkumo viešpatavimą, turėjo vis daugiau remtis ant polici-jos. Iš daugybės užduočių, kurias policija turėjo atlikti, svarbian-sia užduočia tampa sulaukymas ir persekiojimas bunto—kramolos. Valdžia pradėjo žiurėti per pirštus į policistų nedorybes, jeigu tik jie buvo atsižymėję savo „ištikimybe“ ir „patrijotizmu“. Išpradžių valdžia tikrai nutylėdavo ir užslėpdavo prasižengimus „patrijotišk-ku“ ir „ištikimų“ policijos tarnų. Paskui povaliai policija tampa drąsesnė, „patrijotiškesnė“, ir valdžia pradeda systematiškai dalinti geresnes vietas ir dovanas policijos nariams, geriaus atsižymėju-siems žiaurumu ir šnipavimu. Čia jau gimė ir provokacija. O valdžia lig to daėjo, kad dažnai, statydama policistus teisman už praskaltimus — dėlei akių — tuojaus po pasmerkimui duodavo jiems naujas, geresnes vietas.

Tuo pačiu laiku valdžia mėgino išlavinti policijoje supratimą, kad policijos urėdai esą augštos pagarbos verti, kad policija — labai svarbus elementas palaikymui šventos tvarkos, kad net policijos drabužiai esą šventi ir kaip ir išteisinanti ir pašventinanti savo nešiototojo darbus, kokie tie darbai nebutų vardan tvarkos. Policistai, kurie šandė politiškuosius kalinius neva už jų norą pabėgti arba kaip kitaip atsižymėjo, kaipo revoliucionierių medžiotojai, buvo valdiškai išgarbinami ir kartais net paties caro pagiriami. Policijos agentai, kuriems pasitaikydavo gauti galą, duokim sau, nakties laiku belendant kur į namus kratų daryti, buvo pagerbia mi puikiu palaidojimu, su muzika ir vaioikais, kaipo didvyriai, o jų šeimynoms buvo skiriamos gausios pensijos.

Pasėtas grudas nešė savo vaisių. Policija, užlaikydama visas savo senesnesias nuodėmes, įgijo da ir naujas. Visai nebus perdėta, jei pasakysime, kad visų rūšių šiaandieninė Rusijos policija yra baisiai ištvirkusi, pasiduodanti, žiauri ir žvėriška nenaudėlių šaika, kuri elgiasi, kaip kokioje užkariautoje šalyje, darydama viską, kas jai patinka. Skaitant rusiškus laikraščius, pamatai, kad sunku būtų išrasti tokią dėmę, kurios nedasileistų Rusijos policija. Čia paduodame keliatą faktų, iš kurių skaitytojai galės padaryti savo išvedimus.

Pradėsime nuo piniginių dalykų. Apart lupimų, kurių policija dasileidžia, išrinkdama nuo žmonių mokestis ar pildydama kitas pareigas, jinau nuvagia didelę dalį aukų, kurias esti jai pavesta rinkti labdaringsiems tikslams. Susekta, kad šimet policija, rinkdama aukas nukentėjusiems nuo žemės drebėjimo Vidurinės Azijos gyventojams, susikimšo sau į kišenių tukstančius rublių. Neretai esti policijai paliepiama rinkti nuo žmonių aukas, kad nupirkti kokią dovaną augštesniems dvasiškiems ar svietiškiems viršininkams. Jokių atskaitų tokiuose atsitikimuose nevedama ir aukos negarsinama. Tuomi tai policija puikiausiai ir pasinaudoja. Taip, pracią rudenį Tambovo archiėriejus Innocentas buvo perkeltas ant Kaukazo. Gubernatorius paliepė policijai rinkti aukas, idant nupirkus Innocentui pinigais (archiėriejiškas papuošalas, nešiojamas ant lenciugo ant kaklo). Ir čia pasirodė, jog policija pasisavino nemažai biedniokų suaukautų rublių. Męs žinome, kad ne tik gilioje Rusijoje, bet ir Lietuvoje policija, kur tiktai gali, be atsižvelgimo lupa. Atsiminkime tiktai, kaip esti renkama uridninkui kiaušiniai, supilama avižos etc., kaip ir niekingiausėje policijos tarnukai renka aukas iš priestasties savo arba savo pačių ar dukterų varduvių.

Neseniai buvo Vilniuje teisiamas Mikalojus Sudarikovas, kaiminis pristavas. Išėjo aikštėn, kad mylimiausi jo išsitarimai buvo: «Ką aš padarau, tai ir caras negali atmainyti, aš esu jusų valdonas; jus turite man duoti ko aš reikalauju; kitaip, sustatyti protokolą. Aš jus pamokysiu». Sudarikovas turėjo nedidelį ukį. Jis aplinkinius žmones priversdavo jam uždyką nudirbti laukus ir iškultti javus. Jis taipgi uždėjo, po kiek javų turi jam išrinkti jo pavaldiniai policistai iš žmonių. Jeigu kas neaurodavo pilti Sudarikovni javus, tai tokis brangiai užsimokėdavo už savo atkaklumą. Sudarikovas paduodavo tokį teisman, kaipo priešvaldišką maištuninką arba šiaip jau prasikaltėlį. Netik valsčioniai, bet ir po jo valdžia esantieje mažesnieje policistai budavo priversti jam dirbti uždyką. Kuomet kas atsikreipdavo į Sudarikovą, pasiskųsdamas, kad tapo apvogtas, tai Sudarikovas plėsdavo nuo žmogaus pinigus «už suradimą pavogtų daiktų», o paskui plėsdavo nuo vagies pinigus «už lengvą nubaudimą». Ir už tą viską Sudarikovas buvo nuteistas vienais metais kalėjimo, bet paskui nuo bausmės buvo paliuosuotas, pasiremiant ant 1904 metų caro manifesto.

Tulas policijos perdėtinis Piotrovskis, vienu laiptu augštesnis už Sudarikovą, 1906 metais atsižymėjo, kaipo uolus «maištų» naikintojas Smolensko gub., Dorogobužo paviete. Jo «energija» at-

kreipė į save augštesniųjų viršininkų atidą ir jis laikas nuo laiko buvo siunčiamas tai vienur, tai kitur toliau daryti «tvarką» tarp maištingų kaimiečių. Pasekmėje jo «tvarkadarystės», kilo daugybė skundų prieš jį už lupimą kyšių, už neteisotus areštus, už prievartą ir kankinimus, bet vietiniai augštesnieje urėdninkai neatkreipė nei mažiausios domos į visus tuos skundus. Galiausiai iš Peterburgo buvo atsiųstas vienas augštas policijos urėdninkas peržiūrėti, kaip veikia Smolensko policija. Jis atvažiavo tada, kuomet Smolensko urėdninkai visai nesitikėjo susilaukti bent kokių augštesnių valdininkų. Todėl Smolensko policijos valdyba tapo užklupta išnetyčių ir taipgi išnetyčių tasei policijos urėdninkas užtiko 24 skundus ant Piotrovskio, nors atvažiavo visai ne dėlto, kad būtų tie skundai daėję ligi jo. Policijos valdyboje buvo kilęs sumišimas, bet jis greitai nurimo. Nes urėdninkas iš Peterburgo taipgi menkai teatreipė atidos į tuos skundus ir Piotrovskis pasiliko ant savo vietos, pakol nebuvo susekta, kad jis perdaug jau vagia ir mēto valdžios pinigus. Jis pasisavino visus pinigus, kuriuos surinko iš valsčionių, kaipo užsivilkusias mokestis, o taipgi ir visą vienos generolienės žemės taksą; ir visgi jis nebuvo patrauktas teisman, o tik jam buvo pranešta, kad paduotų rezignaciją. J. A. (Užbaiga seka)

APŽVALGA.

Vienybė Lietuvosninkų nužiuri, buk «vaidai, kolionės, intrigos ir net muštynės traukiasi tarpe socialistų dar karštesniu tempu», ne gu kad kitados tarpe Širvydo ir Baltrušaičio. *Vien. Liet. sako:*

«Tų vaidų priestastis yra — jieškokimai laisvės, tokios, kokios dar lietuviai nesupranta. Dėl šito ėjo vaidai tarpe Širvydo su Baltrušaičiu: pirmasis norėjo pravesti L.S.Sajungoje kultūros darbą, spausdinimus mokslisų knygų, bet neisileisti į oficiališkumus, į žaidimus komitetais, rajonais, etc., o antrasis (Baltrušaitis) šaukė: «laisvės, socialdemokratijos, revoliucijos», etc..

«Męs perdaug bėgame prie laisvės ir ją taip blogai išnaudojame, kad einame prie saužudystės. Tam vaistai rasis tikta išmintingame konservatizme ir ramioje pirmyneigoje».

Nors *Vien. Liet.* ir mano laisvę esant taip pavojinga lietuviams ir pasmerkia Baltrušaitį ir, žinoma, kitus, kurie reikalauja organizacijos valdyme balso, laisvės, socialdemokratijos ir revoliucijos, vienok, kol socialdemokratai bus socialdemokratais, jie visur to viso reikalaus, ir nejieškos vaistų «išmintingame konservatizme ir ramioje pirmyneigoje»; nes Socialistų partija yra revoliucijoniška partija ir «išmintingas» konservatizmas yra socialistiškojo judėjimo slogutis. L.S.Sajungai ir abelnai socialistiškam judėjimui tokis konservatizmas naudos neatneš. Gana jau to, kad musų tautiškos organizacijos puošiasi «išmintingu» konservatizmu.

Kas link pravedimo Sajungoje kultūros darbo ir spausdinimo mokslisų knygų, tai kiekvienas mato, kad męs neturime tiek jėgų, kad, apart socialistisų raštų leidimo ir klasiinio susipratimo auklėjimo, galėtume perdaug užsiliimėti kitais moksliskai-kulturiškais dalykais. Deja, dagi musų socialistiškoji literatura tokia yra biedna, kad, nežinant svetimų kalbų, iš vienos lietuviškos sunku įgyti priderantį supratimą apie socializmą, nešnekant jau apie draugijinių mokslų ir butinų gamtmokslisų raštų stoku mą, be kurių, tiesa, negalima nuodugnai sau išsiaiškinti socializmą. Gi socialistai, abelnai, ir yra žmonės, kurie labiausia gerbia tikrus mokslus, plačią apšvietą ir dailę. Bet kad męs da persilpni tam, kad vesti bešališką kultūros darbą tokioje prasmėje, kaip V. Liet. supranta, tai priversti esame pasiganėdinti tik savo pirma ir

jis laikas nuo laiko aryti «tvarką» tarp rystės», kilo daugy- us areštus, už prie- e urėdninkai neat- us. Galiausiai iš Pe- urėdninkas peržiū- lavo tada, kuomet cti bent kokių augš- aldyba tapo užklup- rėdninkas užtiko 24 ne dėlto, kad būtų buvo kilęs sumiši- š Peterburgo taipgi rovkis pasiliko ant rdaug jau vagia ir ūgis, kuriuos sus- s, o taipgi ir visą nebuvo patrauktas i rezignaciją. J. A.

ir svarbiausia užduotis — budinti darbininkuose klasiinį susipratimą ir rodyti jiems kelią prie visuotinio darbininkų klasios išsiu- nosavimo iš-po kapitalizmo jungo. Bet ir dabar kožnas progresi- viškai manantis žmogus turi pripažinti, kad ir šiaip jau Sąjunga neša darbininkui daugiau tikros šviesos, negu kita koki Ameri- kos liet. organizacija.

* * *

Laisvė kiekviename savo numeryje pašvenčia po sklypelį savo vietos paaškinimui keliatos tarptautiškų žodžių. Nežinoma, ar ketina išleisti tarptautiškų žodžių žodynėlį, ar ne. Tokis žodynė- lis yra viena iš reikalingiausių knygų visiems lietuviams, kurie nemoka kitatautiškų kalbų. Juo pirmiau kas išleistų šitoki žody- nėlį, juo lietuviai būtų jam dėkingesni.

AMERIKA.

Ar ilgai taip su socialistais elgsis?

Pittsburg, Pa. — Vietinio kalėjimo valdyba nedaleido draugams: Debsui ir Brewerui aplankyti drg. Merricką, sec. laikraščio «Justice» redaktorių, pasodintą kalėjime už tai, kad jis paskelbė kreivadušystę vieno teisėjo. Tas teisėjas teisė dvi ypatas už žmogžudystę — biedną svetimtautį ir tur- čių amerikoną. Svetimtautį pasmerkė myriop, o amerikoną atrado «nepilnapročiu» ir atidavė j tam tikrą įstaigą, nors amerikonas, matomai, turėjo daugiau proto ir buvo nemažiau už svetimtautį kalta. Da ypatingai kalėjimo užveizda yra piktas ant Merricko už tai, kad jis savo laikraštyje aprašė bjaurias sąlygas Western Penitentiary'je (kalėjime). Ne tik- tai ką nedaleidžiama yra socialistams lankyti Merricką, bet net vizitinės jų kortelės, jam skiriamos, neesti priduootos. Gi teismai, kuriame Merrick buvo nuteistas 6 mėnesiams kalėjimo, atvirai sulaužė Pensylvanijos valstijos įstatymą, kuris reikalauja, kad visi teismai atsibūtų viešai. Mat, Merricko teismas buvo atliktas prie uždarytų durų ir nebuvo leista net Merricko draugams ir laikraščio «Justice» korespondentams būti teismo kambaryje.

Visuose susidurimuose su socialistais Pittsburgo teisėjai ir kiti urėdninkai parodė šlykštų brutalškumą.

Vedimui Merricko bylos reikalingi pinigai, ir galima pa- gelbėti jo reikalui, užsirašant laikraštį «Justice»

Kaip engiama Porto Rico.

New York. — Atvyko į Suv. Valstijas Santiago Igle- sias, delegatas nuo Porto Rico Darbo Federacijos, idant da- lyvauti metiniame Amerikos Darbo Federacijos susivaziavime, kuris atsidarė 13 lapkričio Atlantoje, Ga

Reporterui sec. laikraščio «The Call» jis pasakė, kaip labai Suvienytų Valstijų kapitalistai ir valdžia skriaudžia Por- to Rico darbininkus ir išnaudoja šalį

Porto Rico yra ispanų, negrų ir indijonų apgyventa sala. Po 1898 m. Amerikos-Ispanijos kare, Porto Rico perėjo po Suv. Valstijų valdžia iš, po Ispanijos valdžios Suv. Valsti- jos, paimdamos Porto Rico savo globon, prižadėjo laikyti

tos salos gyventojus už Suvienytų Valstijų piliečius. Bet da- bar juos skaito už kitataučius, kurie tegali tapti Suv. Valst. piliečiais tik tai prie tų pačių sąlygų, kaip ir ateiviai iš kitų kraštų. Tos salos gyventojai randasi keistame padėjime — jie yra žmonės be savo šalies.

Tulą laiką atgal vienas Porto Rico'ietis San Franciscoj nuėjo išsiimti Amerikos popierų. Kaip žinoma, ant aplika- cijos yra pažymėt, kad atsisakai nuo tos šalies vadžios, po kuria buvai. Kadangi Suv. Valstijos yra pripažintos už Por- to Rico valdona-globėją, tai anas Porto Rico'ietis nežinojo, nuo kokios valdžios jis turi atsisakyti. Ir raštininkas jam pa- liepė pasirašyti, kad jis atsisako nuo Porto Rico respublikos!

Prieš šitokią Suv. Valstijų politiką protestuoja Porto Ri- co darbininkų klasia, vidurinė klasia ir didžiųjų išnaudoto- jų kapitalistų klasia. Bet ypatingai protestuoja darbininkų klasia, kadangi Suvienytos Valstijos, nepripažindamos Porto Rico'iečių savo piliečiais, labai stabdo organizavimąsi darbi- ninkų. Kada darbo vadai ragina darbininkus prisidėti prie kokios unijos, susivienijusios su Amerikos Darbo Federacija, tai darbdaviai sako darbininkams, kurių daugiau kaip 75 iš 100 nemoka nei skaityti, nei rašyti: «Kam jums reikia pristoti prie tos unijos? Jinai yra susivienijusi su Suv. Valsti- jų žmonėmis, kurie nelaiko jus už Suv. Valstijų piliečius». Kadangi darbininkai yra tamsūs, tai tokis argumentas turi jiems didelę reikšmę ir stabdo organizatišką darbą tarp jų.

Gi vidurinė klasia ir kapitalistai reikalauja sau Suvieny- tų Valstijų pilietystės, kad geriau galėtų varyti lenktynes su Amerikos kapitalistais ir kad galėtų užlaikyti augstose val- diškose vietose Porto Rico'iečius. Dabar veik visos augstes- nės valdiškos vietos Porto Rico'je yra užimtos amerikonų.

Porto Rico's prekyba 1898 m., kuomet ji pateko Suvie- nytomis Valstijoms, tesiekė tiktai \$ 40.000 į metus, o jau šįmet jos prekyba siekia \$78,000,000. Kuone visą tą sumą perleidžia per savo rankas Amerikos kapitalistai.

Socialistai šluoja.

Schenectady, N. Y. — Išrinkta socialistas majoras kun- dr. George R. Lunn ir visi kiti socialistai kandidatai į mies- to valdvietes, išėmus tiktai miesto teisėjo urėdą, kuris teko republikonui. Socialistai taipgi išrinko 8 miesto tarybos narius (aldermanus), gi demokratai išrinko 3, o republiko- nai 2 miesto tarybos narius.

Drg. Herbert W. Merrill tapo išrinktas į New Yorko valstijos parlamentą. Tai bus pirmas socialistas atstovas tos valstijos parlamente. Miestas Schenectady turi 75,000 gy- ventojų.

Dr. Lunn buvo pastorium hollandiečių reformuotos baž- nyčios Schenectadyje, bet jis buvo priverstas atsisakyti nuo tos vietos dėlei savo socialistiškų palinkimų. Bėgyje pas- tarųjų metų dr. Lunn leido socialistišką laikraštį «Citizens». Pastaraisiais metais Schenectady socialistų kuopos turė- jo 1 000 narių

Buffalo, N. Y. — Socialistų kandidatai į miesto vald- vietes gavo 4,500 balsų, o vieni tik metai atgal socialistai

šiuame mieste tegavo tikslai 2,500 balsų.

Auburn, N. Y. Paskutiniiais metais už socialistus paduota tikslai 286 balsai, o šiuose rinkimuose Socialistų partija gavo jau 1,455 balsus. Tapo išrinkta vienas socialistas miesto tarybos nariu ir kitas — turtų prižiūrėtojum.

New Yorke Socialistų partija šiuose rinkimuose turėjo 5,967 balsus daugiau, negu pernykščiuose — pernai ji gavo 27,479 balsus, o dabar 33,546.

Albany, N. Y., šiuose rinkimuose padavė už socialistus 550 balsų, o pernai — 212. Fultone socialistų kandidatas į majorus gavo 892 balsus prieš 1,155 balsų «fusion» kandidato. Watertowne socialistai gavo 545 balsus, pernai jie tebuvo gavę tik 201 balsą. Rotterdam Junction socialistai gavo 312 balsų, pernai gi už socialistus čia buvo tikslai 178 balsai.

New Yorke valstijos miestuose ir miesteliuose: Oneida, Mount, Vernon, Springville, Little Valley, Walton, Watervliet, Nyack, Harrison, Frankfort, Spring Valley, Medina, Binghamton, Clarksburg ir kaime Lestershire socialistai šiuose rinkimuose laimėjo 931 balsą, o pereinų metų rinkimuose tik 648.

Mansfield, Ohio. — Išrinktas socialistas majoras ir visi socialistų pastatyti kandidatai į miesto valdybą.

Lima ir Canton, Ohio. Išrinkta socialistas į majorus šių dviejų didelių miestų. Vienok Cantone socialistas majoras tapo išrinktas tikslai trimis balsais, kuriuos jis gavo viršaus už demokratų kandidatą.

Ohio valstijos socialistai tapo išrinkti į majorus šiuose aštuoniuose mažesniuose miestuose: Lorain, St. Marys, Berton, Cuyahoga Falls, Mount Vernon, Toronto, Salem, Fostoria ir Martins Ferry.

Daytone ir Conneaute išrinkta po 3 socialistus į miesto tarybas. Conneaute socialistams testokavo tikslai 5 balsų, kad būtų buvęs išrinktas jų majoras.

Columbus, Ohio, išrinko 4 miesto tarybos narius socialistus. Už socialistų majorą buvo 10,000 balsų, bet demokratas gavo 15,000 balsų.

Hamiltono socialistams truko tikslai 140 balsų ligi savo majoro išrinkimui. Vienok buvo išrinkta socialistai: vice majoras, 2 vyresniejie ir 3 paprasti miesto tarybos nariai, o taipgi du taksų uždėtojai.

Martins Ferry, Ohio, išrinko visą miesto valdybą socialistišką. Fabrikantai iš tos priežasties ketina uždaryti dirbtuves. Cincinnati'je išrinkta 4 socialistai į miesto tarybos narius.

Saginaw, Mich, išrinkta 3 socialistai į Komisiją peržiūrėjimui miesto čarterio.

Bridgeport, Conn. — Socialistų partija išrinko vieną savo miesto tarybos narį. Šiuose rinkimuose už socialistus balsavo 1,200 daugiau, negu praeitų metų rinkimuose. Dabar už socialistus paduota 3,626 balsai iš 13,964 — bendro visų partijų balsų skaitliaus.

Elizabeth, N. J. — Išrinkta socialistai: 2 miesto tarybos nariai, policijos teisėjas ir kelias mažesnių urėdninkų.

Pernai buvo socialistų balsų 1000, o šiuom kart 2000.

Guttenburge socialistai gavo 850 balsų, Passaic'e 423, Logan Townshipe 17, kur pernai tegavo tikslai 5, North Haledone socialistai išnaujo išrinko taksų rinkėją (kolektorį). Stokavo tikslai 7 balsų, o būtų išrinkti da 3 socialistai urėdninkai.

Hobokene socialistų kandidatas į New Jersey valstijos parlamentą gavo 517 balsų, soc. kandidatas į šerifus — 419, į teisėjus — 512 ir į majorus — 378.

Patersone balsai už socialistų kandidatą į valstijos parlamentą siekė 1,226, tuo tarpu kaip pernai balsai už socialistus tesiekė tikslai 803.

Dover taipgi nustebino visus reakcionierius išrinkimu miesto majoru socialistu W.H. Matthews. Pastarasis gavo 26 balsus daugiau, negu republikonų kandidatas. Patįs buržujai stebisi, kad tokia atzagareiviškame mieste socialistai laimėjo.

New Castle, Pa. — Socialistai 500 balsų didžiuma išrinko savo majorą Walter Tyler, Pennsylvanijos geležinkelio «brėkmaną», ir 11 iš 24 miesto tarybos narių.

Readinge socialistai gavo 5,114 balsų, republikonai 5,964 ir demokratai 5,143. Taigi bemažko socialistai nelaimėjo. Į miesto tarybos narius pateko 5 socialistai.

Pottstowne tapo išrinkti socialistai: 5 miesto tarybos nariai, mokyklos derektorius, 2 taksų uždėtojai ir 3 «konsteibeliai».

Pittsburgo balsų už socialistus buvo dusyk daugiau, negu pereinų metų rinkimuose. Allegheny paviete (county) išviso buvo atiduota 20,000 balsų už Socialistų partiją.

Turtle Creek, Pa., kur republikonai tikėjosi visus urėdus laimėti, socialistai išsirinko 5 mokyklų direktorius ir 5 miesto tarybos narius. Miestelyje Wall socialistai laimėjo visus miestelio urėdus. Sunbury socialistai išrinkti: izdininkas, finansų knygų peržiūrėtojas, 5 miesto tarybos nariai ir 5 mokyklų tarybos nariai ir pavietinis advokatas.

Philadelphioj socialistai gavo 2,000 balsų.

Utah valstijoje išrinkta socialistų valdyba 5 miestuose: Murray, Manti, Eureka, Tintic ir Stockton.

Mississippi valstijoj socialistai gavo trečią dalį balsų. Drg. James T. Lester, soc. kandidatas ant gubernatoriaus leitenanto 32,000, t. y. tikslai 3000 mažiau, negu demokratų kandidatas gavo į tą urėdą, taip kad demokratas laimėjo.

Crookston, Minn. — Išrinktas soc. majoras.

Missouri ir Kentucky valstijose šiuom kart buvo kur kas daugiau socialistų balsų gauta, negu pirmiau kada.

Rhode Island valstijoje išrinkta pirmas socialistas į valstijos parlamentą, Dr. James P. Reid, kuris per penkioliką metų atsizymėjo, kaip uolus Socialistų partijos darbininkas.

Everett, Wash. — Išrinkta 3 socialistai miesto tarybos nariai. Nors majorą laimėjo republikonai, tačiau socialistai turėjo daugiau balsų už savo kandidatą į majorus, negu demokratai.

Indianos valstijos keliuose miestuose socialistai laimėjo

kart 2000.
 ū, Passaic'e 423,
 rta 5, North Ha-
 kėją (kolektorių).
 3 socialistai urėd-
 w Jersey valstijos
 tas į šerifus- 419,
 atą į valstijos par-
 ai balsai už socia-
 jionierius išrinkti-
 thews. Pastarasis
 kandidatas. Patįs
 tame mieste socia-
 balsų didžiūma iš-
 anijos geležinkelio
 ių.
 ū, republikonai 5-
 o socialistai nelai-
 socialistai.
 : 5 miesto tarybos
 dėtėjai ir 3 kons-
 dusy k daugiau, ne-
 y paviete (county)
 alistų partiją.
 tikėjosi visus urė-
 dū direktorius ir 5
 socialistai laimėjo vi-
 ai išrinkti: izdinin-
 sto tarybos nariai ir
 okatas.
 o balsų.
 aldyba 5 miestuose:
 ton.
 o trečią dalį balsų.
 gubernatoriaus lei-
 u, negu demokratų
 okratas laimėjo,
 najoras.
 uom kart buvo kur
 egu pirmiau kada.
 irmas socialistas į
 l, kuris per penkio-
 alistų partijos darbi-
 listai miesto tarybos
 ai, tačiau socialistai
 atą į majorus, negu
 se socialistai laimėjo

po keliatą įvairių miestinių urėdinkų.

Massachusetts valstijoje irgi išrinkta vienas valstijos par-
 lamento narys socialistas.

Massachusetts valstijos miestuose: Warren, Cochitau-
 te, Walpole, Greenfield, Worcester, Springfield, George-
 town ir Stockbridge socialistai šiuose rinkimuose gavo 1,425
 balsus, o pereinų metų rinkimuose turėjo 931 balsą.

Žinomas socialistų rašytojas Morris Hillquit sako, kad
 socialistų balsai į vienus pastaruosius metus pasidvigubino
 50 rytinių miestų ir kad kai-kuriuose atsitikimuose net 6
 syk pasidaugino į šiuos vienus metus. Abelnai, socialistų
 balsai šiuose rinkimuose pasidaugino ant 42 procentų. Kong-
 resmanas Viktoras Bergeris spėja, kad 1912 metų presiden-
 tiniuose rinkimuose bus 2,000,000 balsų už Socialistų par-
 tiją.

1892 m. socialistai pirmą kartą pastatė savo kandidatą į
 Suvenytų Valstijų prezidentus. Taigi, jeigu jau ištikro
 1912 metų rinkimuose Socialistų partijos tiketas gautų
 2,000,000 balsų, tai reikštų, kad į 10 metų pasidaugino so-
 cialistų balsai 100 sykių.

TELEGRAMA.

WILMERDING, PA. — "Socialistai laimėjo miesto
 rinkimuose: išsirinko 8 ypatais. Lietuviai davė 69 balsus už
 Soc. partiją". Speciališka draugo B. K. Kondrotavičiaus
 telegrama "Kovai".

Kapitalistų skandalai.

Los Angeles, Cal. — Kapitalistų papirkti policistai, pa-
 statyti prižiūrėjimui užsirašinėjančiųjų (užsiregistruojančių)
 balsuotojų, kaip paaiškėjo, naikino užsirašymo popierius tų
 ukėšų, kurie pasisakė esą socialistais arba kuriuos tie poli-
 cistai žinojo, kaip socialistus. Kasdien užsirašo apie po
 1,500 moterų balsuotojų. Socialistai tikisi gauti nemažiau
 45,000 moterų balsų. Kapitalistai ir jų šalininkai jaučia,
 kad socialistai galės laimėti rinkimuose, todėl ir nerimauja
 — šmeizia socialistus ir garsina, kad miesto kreditas ir pra-
 monija nupuls. Socialistai gi tariasi atsiami visus savo pi-
 nigus iš kapitalistiškų bankų ir užsidėti sau kooperatiškus
 banką.

Jei bent tikėtai milžiniškos pinigų sumos, kurias kapita-
 listai išduoda, agituodami už savo partijos kandidatus, padės
 laimėti jiems rinkimuose.

Socijalistai — talkos angelai.

Cincinnati, Ohio. — Cornell universiteto prezidentas
 Jacob Gould Schurman, laikydamas prakalbą konferencijoje
 Amerikos Draugijos Sutaikymui Tarptautiškų Nesusipratimų.
 pasakė, kad socialistai yra tai prakilniausi garsintojai pasau-
 linės taikos tarp tautų. Iš jo apyskaitos pasirodė, kad du
 trečdaliai Suv. Valstijų val. tybinės įplaukos eina ant išmo-
 kėjimo arba buvusių karių arba ant prisirengimo prie busin-
 čių karių. Francija laikė Napoleono karių išleisdavo jų ve-
 dimui po \$80,000,000 į metus, dabar gi Francija taikos lai-

ku vienos tik kariumenės užlaikymui išleisdžia \$180,000,000,
 o ant laivyno išmeta irgi ne ką mažesnę sumą.

Schurman kalbėjo: «Vis smarkyn ir smarkyn eina be-
 protiškas lenktyniavimas tautų apsiginklavime. Ir minios
 žmonių, nežiurint, kad mokslas ir išradimai tokius didelius
 žingsnius nužengė, — jos yra suspaudime ir skurde, kuris
 yra visai bereikalingas. Ant laimės, dirbančiųjų žmonių mi-
 nios visur pradeda jau suprasti, kad karė reiškia jiems nuo-
 stoliūs ir mirtį. Unijiniai darbininkai ir socialistai yra tai
 galingiausi ir prakilniausi taikos garsintojai, jie yra pirmiau-
 siais draugijoje veiksniais labai tarptautiškos brolybės. Kitas
 gi dalykas kunigai — jie visada per daug pataikavo šio svieto
 galingiams».

UŽRUBEŽIS.

RUSIJA. Finansų ministerija apskelbė 1912 m. budžetą (są-
 matą apie businčias šalies įplaukas ir išplaukas). Įplaukų bus
 2,860,596,551 rublis, išplaukų 2,975,252,100 ir nedateklūs apie
 15 milijonų rublių. Pernai, sulyg dumoje priimto budžeto, turėjo
 likti 43,500,000 rub. Bet ištikrųjų liko 340,000,000. Tokia dide-
 lė suma liko, ačiu tik tam, kad tapo užtraukta daug bereikalingų
 paskolų, kurios nebuvo sunaudotos; taigi pinigai guli valstijos iz-
 de bereikalingai ir reikalauja už save procentų.

Budžeto dalis karės reikalams padidinta ant 100 milijonų rub.
 daugiau, negu pernai. Karės reikalams bus išduota viso 660 mili-
 jonų rub. Jei prie to da priskaitome 405 mil. rublių, išmokamus,
 kaip procentus už valstijos skolas ir kaip to skolų atmokėjimą,
 nes tos skolos užtrauktos taipgi karės tikslams, tai išeina, kad Ru-
 sijoje karės reikalams aukaujami į metus 1,065 milijonai. Apš-
 vietos reikalams 1912 m. skiriama tik 114 milijonų, arba 18 mili-
 jonų daugiau, negu pernai. Mat, ir Rusijos biurokratai pamatė,
 kad Rusijoj apšvieta labai atsilikusi ir jie sako savo finansų minis-
 terio lupomis, kad reikalinga apšvieta, nes reikia apšviestų karei-
 vių, o ne analfabetų (nemokančių nei skaityti, nei rašyti). Žino-
 ma, jų tokio švietimo tikslas irgi yra reakcijiškas, nes norima ji
 sunaudoti reakcijos tikslams, o ne laudies labui. — d' —

CHINIJOS REVOLIUCIJA jau pradeda apimti ir Mandžu-
 riją. Revoliucionierių rankose randasi Kantonas, didžiausias
 Chinijos miestas, Fuchow su 700,000 gyv., Wuchang su 1½ mil.
 gyventojų, Hankow su 1 mil. gyv., Shanghai su 700,000 gyv. ir
 visi kiti didžiausieji Chinijos miestai, išėmus tik Pekiną, Nankin
 ir Tien-Tsin.

Revoliucionierių tarpe taipgi atsitinka betvarkės ir nesusi-
 ratimai. Taip, du revoliucionierių generolai susivaidijo viens su
 kitu už pirmesnybę, o revoliucionierių kareiviai, bijodami suiri-
 mo revoliucionierių eilėse, abudu nužudė. Šiauriniai revoliucio-
 nieriai sutiktų, kad Chinijoj būtų įvesta tikta pažangi konstitu-
 cija, panaši į Anglijos konstituciją; pietiniai gi revoliucionieriai
 yra griežtai pasiryžę kovoti, kol neiškovo Chinijai respubliką.
 Daugelyje provincijų revoliucionieriai užsidėjo sau respublikoniš-
 ką valdžią ir renka taksas, užlaiko krasą, telegrafą, telefoną etc.
 Revoliucionieriai turi nuo valdžios atėmę keturis kariškus laivus.

Pekinas yra persigandime. Daug Mandžu genties urėdinkų
 ir turčių sau galą pasidarė. Pusiau-valdiškai pranešama, kad val-
 dantysis kunigalkštis (regentas) yra kaip ir pamišęs, ir negali pa-

daryti jokių planų nei susitarti su kitais urėdninkais kas link budų, kurlais galima būtų sugrąžinti Činijai tvarką. Tautiškas Susirinkimas pasmerkia pietinių revoliucionierių reikalavimą Činijai respublikos — Tautiškas Susirinkimas stovi už konstitucijinę monarchiją. Kunigaikštis Čing, veikiautysis ministrų pirminkas, pasakė, jog valdžia įsakys, kad Mandžu kareiviai nesipriešintų revoliucionieriams, jeigu šie norės užimti Pekiną. Valdžia, jis sako, atiduos revoliucionieriams viską, apart karaliaus ir valdonų gyvasties, jei revoliucionieriai nenorės taikytis ant kitokių išlygų. Bet Pekine yra 22,500 Mandžu ištikimų kareivių, kurie, reikia spręsti, visgi neuždyką yra tam tyč puikiai apginkluoti; ir revoliucionieriai nenori tikėti tokiai gerai valdžios širdžiai.

Karaliaus vietininkas Nankin'e nusižudė, apgulus revoliucionieriams miestą ir neklausant Mandžu generalui vietininko įsakymo — nesipriešinti revoliucionieriams. Mandžu kareiviai užmušė savo generolą Wu Lu-Cheng, kurį nužiūrėjo sėbravime su revoliucionieriais. Vald. kariūmenė, ypatingai, šiaurėje taipgi stovi už įvedimą Činijon tokios konstitucijos, kaip kad Anglijos. Pranešama, kad Mandžurijos rusai pirkliai paskolinę Činijos valdžiai \$2,500,000 vedimui kovos su revoliucija. Tai galimas daiktas, nes, kada sykį chiniečiai tautiškai susipras, tai ir rusams juos išnaudoti bus sunkiau.

Generalas Chang neklauso valdžios, kuri atšaukia jį nuo vedimo vald. kariūmenės ir jo vieton yra paskyrusi gen. Yuan-Shi-Kai, kuriam ir pavedė vesti tarybas su revoliucionieriais. Chango kariūmenė randasi šiaurėje.

Mandžu kareiviai išmušė 2000 chiniečių vyrų, moterų ir vaikų Nankin'e po to, kaip revoliucionieriai, netekę amunicijos (ginklų, maisto, drabužių etc.), pabėgo keliatą viorstų už miesto, kur jie ir laukia amunicijos ir naujų savo kariauninkų. Mandžu kareiviai mieste ardo, plėšia, degina.

Revoliucionieriai laiko apgulę Tien-Tsin ir Nankin. Jie siūlo \$500,000 Mandžu oficerams, esantiems po vadovyste Mandžu generalo Chang Hsuan, kad atiduotų revoliucionieriams miestą Nankin; arba revoliucionieriai duoda \$200,000 už gen. Chang Hsuan galvą. Revoliucionieriai, kurių rankose randasi 14 provincijų, šaukia mieste Shanghai Tautišką Susirinkimą atstovų iš tų provincijų, kadangi nepasiganėdina Pekino Tautišku Susirinkimu, kuris susideda iš valdžios nominuotų žmonių.

Revoliucionieriai užmušė gubernatorių Ho-Nan'o provincijos, jo pačią ir 30 jo Mandžu sargų.

Činijos karalius ir jo šeimyna sutinkanti atsakyti nuo viešpatavimo, byle jiems būtų užtikrinta apsauga ir pensija.

TRIPOLIS. Turkija oficijališkai pranešė, kad turkai atėmė nuo italų uostinį miestą Derna, užmušdami 500 italų kareivių ir daug gyvų paimdami. Turkų kritę tik 100 kareivių.

Italų armijoje buvo 50 apsirgimų cholera. Turkų padėjimas tvirtinasi. Atvyko iš Turkijos per Egiptą geriausiasieji turkų armijos oficerai. Italams, matyt, pradeda nekaip sektis, kad jie kreipėsi į Vokietiją ir kitas Europos valstijas, kad prikalbėtų turkus taikytis, taip kad Italija gautų nuo turkų jai tinkamas Tripolio dalis. Kai-kurios Europos valstijos atsikreipusios į Italijos valdžią, kad palengvintų turkams karės užbaigimo išlygas.

Turkija samdo anglų orlaivininką Gustave Hamel, kad suorganizuotų Turkijai orlaivių laivyną, kurį ji norėtų vartoti prieš italų armiją ir laivyną. Italų orlaiviai, ištyrinėdami šalį ir mėtydami bombas, jau nemažai pragaištėjęs turkams ir arabams padarė. Turkija siūlo \$50,000 minėtam orlaivininkui už darbą.

VOKIETIJA. — Sosto įpėdinis ir parlamento konservatistai (atgaleiviai) yra labai neužsiganėdinę iš Vokietijos valdžios sutarties su Francija Morokko klausime, ir mato Vo-

kietį jai toje sutartyje pažeminimą. Kaizeris, kancleris Bethmann-Hollweg ir socialistai ir liberalai parlamento nariai piktinasi iš per daug kariškųjų palinkimų, kuriuos parodo patrijotai-konservatistai.

MEXICO. Francisco I. Madero tapo įvesdintas, kaip Mexico prezidentas.

DARBININKU GYVENIMAS.

LOS ANGELES, Cal. — Jau abidvi puses McNamarų teisme priėmė penkis prisiekusius teisėjus į Grand Jury. Jie yra: R.F. Bain, buvęs staliorius, organizatorius pirmos staliorių unijos šiame mieste; W.F. Clark, buvęs graborius, kuris visai mažai nežino apie «Times» buto eksploziją ir apie teisiamuosius ir tiki, kad unijos geras daiktas, tik tai jų straiškai niekai; Byron Disk, kapitalistas, kuris netiki, kad unijos kada užsiimtų tokiais darbais, kokiuose dabar yra McNamaros kaltinami; G.D. Green, kapitalistas, didelių farmų ir bandų savininkas, «progresiviškas» republikonas, manantis, buk unijos, budamos taip tvarkomos, kaip dabar, daro blėdį; jis yra priešas gen. Otiso ir pavietinio advokato Frederickso, kuriam pavesta apkaltinti McNamaras; ir Samuel Mendenhall, milijonierius farmeris, ypat škas Frederickso priešas, bet manantis, kad unijos kai-kada nedorai pasielgia.

Socijalistas Morton buvo teisėjo Brodwell neprimtas tik todėl, kad jis skaitė socijalistiškus laikraščius ir kad apleido republikonų partiją.

McNamarų advokatas padavė prašymą, kad teisėjas Brodwell būtų atstatytas nuo McNamarų teismo, kadangi jis parodo didelį vienpusiškumą — prielankumą link kapitalistų ir neapykantą linkui socijalistų ir unijų darbininkų.

WASHINGTON. — Pagal tarpvalstybinės prekybos komisijos raportą, nuo pabaigos birželio 1910 m. iki pabaigai birželio 1911 m. žuvo 10,336 geležinkeliniai tarnai ir darbininkai, o sužeista buvo 150,159, t. y. prisiėjo po vieną užmuštą iš 458 ir po vieną sužeista iš 13 darbininkų. Ant elektrinių geležinkelių tarpvalstybinių linijų užmušta 4.0, o sužeista 3,264 darbininkai.

SCHENECTADY, N. Y. — Iš New Yorko atvežta 300 straiklauzių, kurie dirba vietoje 1,000 straikuojančių darbininkų Amerikos Lokomotivų (garvėžių) kompanijos dirbtuvėje. Paskui, sulyg reikalui, kompanija parsikvies ir daugiau straiklauzių. Schenectady's darbininkai sustrai kavo iš užuojautos linkui New Yorko Central geležinkelio boilerių darytojų straiko,

LONDONAS. — Geležinkelių unijų Pildomoji Taryba paleido tų unijų narių nubalsavimui: Kas daryti — ar priimti tas netikusias sąlygas, kurias geležinkeliėiams siūlo Specijališkoji Geležinkelių komisija, ar straikuoti iš naujo

kancleris Beth-
rlamento nariai
kuriuos parodo

tas, kaip Mexi-

I M A S.

puses McNama-
s į Grand Jury.
zatorius pirmos
ovęs graborius,
sploziją ir apie
tiktai jų strai-
netiki, kad uni-
bar yra McN-
delių farmų ir
onas, manantis,
bar, daro blėdį;
to Frederickso,
umnel Menden-
erickso priešas,
sielgia.

nepriimtas tik
ir kad apledo

, kad teisėjas
no, kadangi jis
ink kapitalistų
inkų.

es prekybos ko-
n. iki pabaigai
tarnai ir darb-
o po vieną už-
bininkų. Ant
žmušta 4.0, o

ko atvežta 300
tojančių darbi-
panijos dirbtu-
sikvies ir dau-
sustraikavo iš
akelio boilerių

lomoji Taryba
ryti — ar pri-
liečiams siulo
kuoti išnaujo

ir reikalauti, kad kompanijos pripažintų unijas.

Negalima abejoti, kad galėtų būti kitaip nubalsuota, kaip tik išnaujo straiukuoti, nes labai aiškiai matosi, kad darbininkai jau nenori ilgiau pasiduoti kompanijų mylištai ir valiai. Dvasia kovos pas geležinkeliečius ir, abelnai, pas visus Anglijos darbininkus reiškiaai sustiprėjo nuo pastarojo didelio straiko. Sykiu su geležinkeliečiais ketina straiukuoti kalnakasiai ir inžinieriai. Jeigu valdžia užsimanytų su pagelba kariumenės suvaldyti straiukerius, tai kiltų baisus sumišimas, kurio pasekmės jokiame atsitikime neišeitų valdžiai ant naudos.

NEW YORK — Straikuoja 2500 išmatų ir sąslavų iš važiotojų. Jie sustraikavo todėl, kad majoras Gaynor atmetė jų prašymą, kad jiems būtų daleista atlikti savo darbą dienos laiku; mat, jie turėjo dirbti naktimis.

Majoras liepė rinkti straiklaužius, duodamas jiems po \$5 į dieną, tačiau negali jų gauti, kiek reikiant, o ir pradėjusieji straiklaužiai, paprastai, padirbę keliatą valandų, atstoja. Rytinėje miesto dalyje ir tirschiau apgyventose Brooklyno dalyse labai prismirdęs oras, iš priežasties nesuvalymo atmatų.

Majoras grasina pašauksias kareivius prieš straiukerius. Gi išvažiotojų (draiverių) unija ir automobilinių furmonų unija ketina sustraikuoti iš sympatijos dabartiniam straiukeriams, jei majoras pasišauks kareivius.

Straikeriai plytgalium pramušę galvą policijos inspektoriui. Pranešama, kad net buvus bomba mesta į policistų būrį, kuri ir suardžius porai policistų žiponus.

IŠ DRAUGIJŲ GYVENIMO.

Vokietija. Berline iš 17 kandidatų į įvairius miesto urėdus pateko 16 socialistų ir tik vienas liberalas. Už tą laimėjimą reikia pasidėkavoti tai aplinkybei, kad darbininkams buvo leista balsuoti sekmadienyje. Tai socialistai išreikalavo, kad valdžia daleistų darbininkams tą dieną balsuoti.

Italija. Atsidarė dvylikta metinė Italijos Socialistų partijos konferencija. Savo atidarandžioje prakalboje drg. Agnini smarkiai protestavo prieš Italijos vagišką ir žmogžudišką pasielgimą su Turkija, nuo kurios Italijos valdžia užsimanė atimti Tripolį. Paskui jis paprašė, kad konferencija pasiųstų linkėjimus geležiniams salos Elbos darbininkams, kurie jau keturi mėnesiai kaip straiukuoja.

Po tam drg. Giotti, sekretorius, įnešė konferencijai rezoliuciją, protestuojančią prieš Italijos valdžios pasielgimą, kuri, nesitarus su parlamentu, pradėjo karę su Turkija. Rezoliucija užsibaigė išreiškimu broliško pasveikinimo turkų socialistams.

Tuo tarpu konferencijoj daugiausia svarstyta apie militarizmą (karystę) ir tartasi savo balsais neremti valdžios.

Saxonija. Kiekvienuose rinkimuose vis daugiau balsų gauna socialistai, o laisvamaniai vis mažiau. Kitados laisvamanių partija buvo Saxonijos valdžiai priešū, dabar gi vienijasi su konservatistais valdžios šalininkais, kad užkenkti socialistams, bet socialistai to nesibijo ir tikisi, kad po keliatos metų jie turės daugiau balsuotojų, negu visos kitos sykiu paimtos partijos.

Naujoji Zelandija. Darbininkai pradeda neužsiganėdinti. Darbo partijos politika, kuri darbininkus spaudžia ne menkliau, kaip ir pirma kapitalistiškos partijos. Užtat darbininkai linksta prie socialistų partijos ir Darbo Federacijos, ypatingai norėdami, kad būtų panaikinta priverstinis sutaikymas straiukerių su darbdaviais. Socialistai veda smarkią agitaciją, kad išrinkus socialistišką N. Zelandijai valdžią gruodžio rinkimuose šįmet.

K O R E S P O N D E N C I J O S .

SO. BOSTON, Mass. «Žmonių Universitetas» turėjo jau tris paskaitas. Pirmą paskaitą buvo apie tai, «Kaip maistas priimti», kurią skaitė dr. F. Matulaitis. Antrą paskaitą skaitė «Keleivio» redaktorius St. Michelsonas temoje «Laikraštija». Trečią paskaitą buvo «Apie teises», skaitė F.J. Bagočius. Žmonių tiek prisirenka ant «Žmonių Univ.» paskaitų, kiek tiktai svetainėje telpa. «Žmonių Universitetai» šįmet daug patogiau veikti, negu pernai; jis laiko savo susirinkimus ir paskaitas socialistų svetainėje.

Pracitais metais jis turėjo svetainę Lietuvių Ukėjų klubo. Už progresiviškumą ir laisvamanybę tapo išvaryti socijatai iš svetainės. Taipgi ir «Žmonių Universitetas» turėjo ją apieisti už varžymą laisvės žodžio.

22 d. spalio «Žmonių Univ.» savo susirinkime nutarė paprašyti laikraščių redakcijų, kad siuntinėtų savo laikraščius «Ž. U.» veltui.

28 spalio atsibuvo prakalbos LSS. 60 kuopos, St. Omer Hall. Publikos prisirinko apie 500 ypatų, daugumas grįžo namon, kuomet netilpo į svetainę.

Buvo 6 kalbėtojai. Pirmas kalbėjo F.J. Bagočius apie privatišką nuosavybę. Kolei nebus panaikinta privatiška nuosavybė, tolei viešpataus vargas ir skurdas.

Antras kalbėjo A. Antonovas. Išrodinėjo, kad lietuviai labai apsieidę ir daug blogų papratimų atsiveža iš Lietuvos. Taipgi ragino piliečius prie veikimo, kad, atėjus balsavimo dienos, balsuotų už darbininkų partijos kandidatus, t. y. už socialistus.

Paskui kalbėjo trys anglai socialistai ir ragino lietuvius balsuoti už socialistus. Vienas pasakė, kad kaip republikonų, taip ir demokratų partijos — viena ir ta pati išnaudojimo mašina.

Paskutinis kalbėjo St. Michelsonas. Sako: jūs tikite į dievybę, o aš tikiu į bedievybę, bet aš jums neliepiu netikėti.

tį; jei jūs rytą poterius kalbėjote, tai kalbėkit ir vakare, kolie jūs nesuprasite pasaulio surėdymo ir gamtos įstatymų.

Buvo renkamos aukos palaikymui svetainės; surinkta \$13.00 su centais

N a p. J a n u š k a.

HAZLETON, Pa. LSS. 80 kuopos Dramatiškas Ratelis lošė 3-jų aktų faršą «Audra Giedroje». Žmonės nesitikėjo pamatyti tokio puikaus vakaro. Ačiu reikia tarti Hazletono jaunuomenei, kad nepasigailėjo triuso ir pasišventimo scenai ir pastatė šį veikalėli, turint tiek mažai spēkų.

Lošė rolėje: Kupečio— J. Bekampis, Agnės— O. Jurkonitė, Katrės— O. Kalėdžiūtė, Bertašius Jono— J. Stasiulevičius, Barboros— O. Maslauskitė, Bertašius Sunaus— J. Ališauskas, Magdelenos— M. Remeikiūtė, Grigaičio— J. Livičiū, Raulo— V. Kirtiklis.

Aktoriai savo roles atliko gana gerai, ypač Kupetys, Bertašius Senis, Agnė ir Barbė. Kiti gi nenudavė natūrališko judėjimo, nors žodžius ir gerai mokėjo. Bet tas atleista, kaip pirmu kartu žaidusiems.

Tarp aktų buvo buvo padainuota: «Sveiki broliai», «Laja šunes» ir «Girioj». Dainos nusisekė taipgi pusėtinai gerai, ypatinai «Girioj». Deklamuota: «Ne tas yra didis», «Mainerio tėvyne», ką atliko O. Kalėdžiūtė; «Lietuvaitės jausmai» padeklamavo E. Maslauskitė, «Troškimas»— E. Jurkonitė; M. Remeikiūtė ir K. Nevulitė padainavo duetą— «Pasakyk, mano mylimas krašte».

Publikos buvo prisirinkę į 200 ypatų. Iš uždarbio užmokėta iškašėčiai ir da liko biskis pelno.

A n t r o p o s.

HERMINIE, Pa. Čion yra vienos anglių kasyklos. Dirba pilną laiką. Jei kas norėtų darbą gauti, gali čia atvažiuoti. Meldžiu man per laišką pranešti, o aš duosiu patarimą.

W m. K a r n i.

MOTERU SKYRIUS.

Kas užbaigs kares.

Ant to klausimo atsakydama, pana Olive Schreiner ne svyruojančiai tvirtina, kad moterims lemta užbaigti kares. Per nieką diplomatų rateliai, per nieką taikos draugijos. Tik kuomet moteris laimės pusę valdžios, tik tuomet bus karėms galas. Panos Schreiner tvirtinimas juo daugiau reiškia, kad ji ypatingai studijavo karę, visą laiką budama pietinėje Afrikoje laike burų karės ir budama paimta, kaip belaisvė. Ji žino ir skaudžiai atjaučia kančias vyrų, krintančių kovoje, ir daug didesnes kančias moterų, gimdančių tuos vyrus, kentėjusių už juos. Ji žiuri į vyrą, kaip į didį moteries veikalą.

Ištikrųjų moteris neša didesnę dalį karės sunkenybių, negu vyras. Ne dėlto moteris taip daug nukentčia, kad jų

namai esti suardomi, rankų darbas į nieką paverčiamas; ne dėlto, kad, iš priežasties žuvusių vyrų, sunkesnė darbo našta gula ant moterų, ne. Yra svarbesnė ir tikra priežastis, kodėl moteris daugiau kenčia dėlei karės ir kodėl moteriai skirta panaikinti karę.

Vyrai pasidaro sau kanuoles, šaudykles ir kardus, idant žudyti kiti kitus. Moteris gi padaro vyrus, kurie kitus žudo ir patys yra kitų žudomi. Visuose amžiuose moteris pristatydavo pirmiausia karės įrankį arba, kitaip sakant, medegą—vyrą, lėšuojantį joms neapsakomai brangiai. Nėra ant žemės tokio karės lauko, kuris nebutų daugiaus moterims prekiaavęs, dėlei kurio moteris nebutų daugiaus kraujo praliejusios ir kančių iškentėjusios, negu vyrai, kuriais karės laukai užkloti. Moteris užmoka didžiausią prekę už kiekvieno žmogaus gyvastį. Pagaminant vyrus karės lauko skerdydamės, moteris yra brangiau užmokėjusios savo krauju laike gimdymo kankynių, laike neštumo vargų, laike auginimo pasišventimų ir tame baisyame laike, kuomet savo sunus reikia leisti ant lauko mirties ir žmogžudystės. Priegtam, abelnai, daugiaus moterų miršta, begimdant, negu kareivių bekaraujant.

Vargiai rastum moterį, kuri, matydama karės lauko aukas, nepamislėtų: «Tiek tai išmuštų moteries sunų. Tiek ilgų varginančių mėnesių ir sopulių, kurie buvo reikalingi, kad motinose apsireikštų tie barkšantieji kaulai, tie ištašyti, išmėtyti sagnarai, tos išardytos galvos, tie išpurgtą veidai ir tos pamėlynavusios atdaros lupos!

Taipgi ir ne dėlto moteris baimėjasi karių, kad moteris neturėtų drąsos, narsumo. Moterims užtektų narsumo, ir prie dabartinių karės įrankių moteris galėtų kariauti veik taip jau pasekmingai, kaip ir vyrai. Moteris priešinasi karei todėl, kad ji daugiau už vyrą žino istoriją žmogaus kuno; ji žino žmogaus kuno vertę; vyras gi nežino.

Moteris prašalins kares tiktai tuomet, kada jos turės pusę atstovų valdžiose ir pusę savo susipratusių moterų darbo armijoje.

Tą pačią dieną, kada moteris paims valdžioje vietą šale vyro, tą pačią dieną pranyks ir karės, kuriomis ligšiolei buvo mėginama prašalinti nesusipratimus tarpe tautų.

Jokie bubnai, jokios veliavos, jokios triubos nesuvelyios moteries, kad ji lengvamisliai ir kvailai sutiktų dasileisti tos didžiosios dėmės, tos žiaurios beprotystės — naikinimo gyvatėčių per karę.

Neprietelių apgultame mieste gali atsitikti, kad vyrai vartytų puikias stovyklas, idant iš jų darius sau barikadas. Bet to nedarys artistas—skulptorius. Jis greičiau numes į purvyną auksą ir sidabrą, negu kad naikins dailės veikalus.

Vyrų kunai yra tai moterų dailės veikalas. Ir jeigu moterims duosime galę, tai jos rupestingai saugos savo dailės veikalus, brangias stovyklas—vyrus ir neaukaus jų karėms, kurias iššaukia žiaurus tarptautiškas godumas

Dana.

paverčiamas; ne
esnė darbo našta
ra priežastis, ko-
dėl moteriai skir-

ir kardus, idant
, kurie kitus žu-
iuose moteris pri-
ip sakant, mede-
ngiai. Nėra ant
augiaus moterims
au kraujo pralie-
kuriais karės lau-
ekę už kiekvieno
s lauko skerdynė-
savo krauju laike
, laike auginimo
et savo sunus rei-
Priegtam, abel-
egu kareivių be-

a karės lauko au-
es sunų. Tiek il-
e buvo reikalingi,
aulai, tie ištašyti,
e išpurte veidai ir

arių, kad moteris
tektų narsumo, ir
ilėtų kariauti veik-
rįs priešinasi karei-
žmogaus kūno; ji

kada jos turės pu-
usių moterų darbo

valdžioje vietą šale
omis ligšiole buvo
tautų.

tribos nesuvylios
tikty dailieisti tos
— naikinimo gy-

atsitikti, kad vyrai
sau barikadas. Bet
1 numes į purvyną
veikalus.

alas. Ir jeigu mo-
saugos savo dailės
aus jų karėms, ku-

Dana.

BELETRISTIKA.

Anglijos karaliaus karunavimas.

BUVO šlykštu ypatai, gimusiai šioje laisvoje, sveikoje atmosferoje (Amerikoje) klausytis, kaip Anglijos didžiunai liejo savo nužemintus ir širdingus ištikimimus karaliui, bažnyčiai ir augštajai bajorijai. Tarsi jie čia turėjo daugiau progos mylėti ir gerbti karalių, bažnyčių ir didžponų, negu kad vergas turi progą mylėti ir gerbti botagą arba šuo mylėti ir gerbti svetimą žmogų, kuris jį spardo. Deja, kiekvienos rūšies karalybė, kiekvienos rūšies aristokratija tiesiog yra įžeidimas; vienok gali būti, kad jūs nesuprasite, jog tai yra įžeidimas, jeigu jūs esate gimę, kur karaliai ir aristokratija viešpatauja; jums gal sunku net tikėti, kada kas jums pasako, kad tai tiesiog įžeidimas.

Kiekvienas privalėtų rausti dėlei savo tautos, kurioje galėjo visada užimti sostą visokios atmatos—karaliai ir visokie septinto skyriaus žmonės, vadinami aristokratais. Reiktų gėdytis, kad tokie atmatos galėjo valdyti tautą, neturėdami tam nei teisės, nei jokio protingo pamato. Juk tikrai tie žmonės — karaliai ir aristokratai — rastųsi didelėje biednytėje ir nežinojime, jeigu būtų jiems lemta rupintis apie savo gyvenimą, nejojant liaudžiai ant sprando.

Septyni iš dešimties gyventojų susidėjo iš smulkiųjų ukininkų, amatininkų, pirkliuotojų ir t. p., tai reiškia, jie buvo tauta, t i k r a t a u t a; šie gyventojai buvo veik vie natiniai žmonės, turintieji savyje vertę, verti paguodonės ir naudingi; jeigu šituos žmones atimtume iš tautos, tai toje tautoje telktų tiktai a t m a t o s, i š m a t o s ir s a š l a v o s pavaldė karaliaus, didžponijos, bajorijos, t. y. teliktų tingi, nieko nenudirbanti kliasa, kuri temoka tiktai vieną amatą — eikvoti ir naikinti tai, ką anie naudingi žmonės padaro; ir jokios vertės šita kleša negali turėti jokiam protingame pasaulyje. Vienok šita paaukuota mažuma, užuot buvus pačiame procesijos užpakalyje, ėjo pačiame prysakyje, galvas užrietę, o antrame procesijos gale plevėsavo vėliavos. Šita kliasa iš s i r i n k o p a t i s a v e, kaipo tautą, ir jai buvo duota taip ilgai įsviešpatauti ir įsigyventi, kad apie ją ir ištikrųjų manoma, buk ji yra tauta.

Kunigai pasakė šavo tėvams ir patį sau, kad toki juokinga valstija buvo taip surėdyta pagal dievo paliepimą. Bet jiems nei į galvą neatėjo, kad labai nepritiktų primesti dievui tokius juokus.

Pirm negu įsigyveno pasaulyje bažnyčios viršenybė, žmonės buvo žmonės, ir laikė savo galvas augštai, ir turėjo žmogaus puikybę ir dvasią neprigulmingumo, savistovumo; ir jeigu tuomet ypata įgijo kokį augštesnį padėjimą arba daisiekė didybės, tai ji gavo tą viską per savo locnus nuopelnus, ne per gimimą. Po tam išėjo prysakin bažnyčia su savo šventomis gudrybėmis; ir ji buvo mitri ir žinojo daug au-

negu vieną budą nunėrimui skuros nuo katino, arba nuo tautos; ji išrado dieviška karalių teisę, palaikydama tą dievišką teisę ir nuolat ją įkaldama liaudžiai, užtvirtindama tą teisę Kristaus palaiminimais; ji garsino prasčiokui kantrybę, ubagybę dvasioje, nesipriešinimą prieš prispaudą ir ji įvedė teises, paeinančias nuo gimimo tuluose luomose bie aristokratiją ir mokino visas krikščioniškas gentis nusilenkti prieš karalius ir aristokratiją ir atiduoti jiems veik dievišką pagarbą.

Net ir šiame šimtmetyje kokis—nors avigalvis grafas, paeinantis iš karaliaus tarnų, esti skaitomas už geresnį žmogų, negu kokis išradėjas ar mokslo tyrinėtojas. Ir dagi geriausiai žmonės, vadinami pračiokais, priprato rckuotis save žemesniais ir pasiganėdinti tuo padėjimu, kurį aristokratija užtvirtino savo įstatymais. Netgi randasi ir tokių, kurie didžiujasi iš tokio dalykų surėdymo.

Po teisybei, tai tauta buvo tam, kad šliauzioti prieš karalių, bažnyčių ir aristokratiją, vergauti jiems, lieti kruviną prakaitą dėl jų; kentėti badą, kad jie galėtų sau išsipenėti; dirbti, kad jie galėtų žaisti; gerti skurdo ir biednystės taure iki dugniui, kad jie būtų laimingi; vaikščioti pusnuogiai, kad jie galėtų dėvėti šilkus ir nešioti brengakmenius; mokėt mokestis ir taksas, kad jiems nereiktų mokėti; žinoti pagarbos žodžius ir pasikloniojimo budus, kad karaliai, bažnyčia ir aristokratai galėtų sau puikybeje vaikščioti.

Paveldėti supratimai—idėjos yra keistas dalykas — tie žmonės paveldėjo nuo kitų supratimą, buk visi žmonės, neturintieji titulų ir senos giminės, nedaugiau užsitarnauja atidos, kaip, sakysim, gyvuliai ar vabalai, nežiurint, kad tie žmonės būtų apteikti įgimtomis dovanomis ir būtų nuveikę daug naudingų darbų, tuo tarpu gi aš esu paveldėjęs supratimą, kad išjuoktini yra tokie žmonių įstatymai, kurie gerbia paveldėtus, neužsitarnautus titulus ir urėdus, kuriais pasipuošė, it povų plunksnomis, su kvailu išdidumu maskaraduoja.

Tikras ištikimumas esti tiktai tada, kada žmogus yra ištikimas savo šaliai, bet ne jos įstaigoms ar urėdninkams.

Šalis yra tai tikras dalykas; ištikimumas apsieirėkš tame, jeigu mes rupinsimės ja, jeigu darbuosimės jos gerovei; įstaiagos tai tik paviršutinis, pašalinis dalykas; jos yra vien tik šalies apvalkalu, o apvalkalas gali nusidėvėti, suplyšti, pavirsti į skarmalus, ir paliauti apsaugoję kuną nuo šalčio, ligų ir mirties. Buti ištikimu skarmalams, šaukti skarmalams «ural» garbinti skarmalus, mirti už skarmalus — tai ištikimumas, kuris priešinasi sveikam protui; tai gyvuliškas ištikimumas; jis priguli monarchijai; jis buvo monarchijos išrastas, tegul monarchija ir pasilaiko jį sau.

Iš M a r k' o T w a i n' o «Yankee at the Court of King Arthur».

Vertė *Velėna*.

Nauji Raštai.

Sveikata, arba tiesus trumpas kelias į sveikatą. Pamatinės žinios iš anatomijos, fizijologijos ir higienos. Rankvedys pradinėms mokykloms ir plačiajai liaudžiai žinynas. Sutaisė Dr. A. L.

Graičūnas, 1911 m. Turtas ir spauda «Katalikos», Chicago, Ill. 339 psl. Kaina nepažymėta.

Intekmė dantų ant žmogaus gyvenimo. Sutašė Dr. Zimantas. Kaina 10 c., pusl. 25. Brooklyn, N. Y. «Vienybės Lietuvinkų» spauda ir lėšos. 1911 m.

Pono Felikso Atsilankymas, vieno veiksmo komedija. Parašė A. Belcikowski, vertė Vaidevutis. Chicago, Ill. «Lietuvos» spauda, 3252 So. Halsted St. 1911 m.

* * * * *
SAJUNGOS REIKALAI.
* * * * *

Ar III-čio rajono XVI konferencija nutarė šaukti extra konferenciją?

Pasiteisindamas iš drg. Kondrotavičiaus užmetimų, bukas neteisybę rašęs, kada patėmijau, kad extra konferencija buvo saivališkai sušaukta, be XVI konferencijos nutarimo, -- paduodu šiuos paliudijimus:

«Nors ištikrųjų buvo po piknikui svarstyta, ar reikia šaukti extra konferenciją, bet galutinai nebuvo nutarta, kada ir kur. Praktiškiaus buvo aptarti per pikniką. Drg. Kondrotavičius pasiūlgė nelabai praktiškai, sušaukdamas ją»
J. P a r č e v s k a s.

«Siuomi liudiju, kad XVI konferencijos protokole nėra užrašyta kas link reikalingumo šaukti extra konferenciją. Remtis pačiu originaliniu protokolu labai sunku; nes ir be to daug dalykų randasi iškreiptų, netaip užrašytų, kaip buvo tarta. Ar buvo pirmininko uždarytas posėdis, ar ne, tai nežinau. Extra konferencija pripažino išmokėti J. Baltrušaičiui \$2.00 už dieną, kurią ilgiau turėjo sugaišti susivažiavime. LSS. III-čio rajono Sek. J. B r a z a u s k a s.
F. K. Vabalas.

ADRESAI

L. S. S. kuopy viršininkų

Sekretoriai kuopy, kurių adresai neteisingai pagarsinti, arba visai nėra, lai tuoj atsišaukia pas C. Sekretorių.

- 1 kuopa, Philadelphia, Pa.
A. Žymontas, 1815 E. Moyamensing ave
- 2 kp. Scranton, Pa.
J. Šuncelis, 1115 Blair Ave.
- 3 k. Cleveland, Ohio,
J. K. Burokas, 1204 St Clair ave. NE
- 4 kp. Chicago, Ill.
J. Jurgelionis 1329 N. Lincoln st
- 5 kp. New Britain, Conn.
J. Stankelis 27 Millart str
- 6 kp. Pittsburg, Pa.
John Kazlauskas, 2308 5th Ave.
- 7 kp. Rochester, N. Y.
A. Vlapetas 77 Herman st
- 8 kp. Donora, Pa.
J. Kupstas box 130
- 9 kp. Wilkes Barre, Pa.
W. J. Tabaras 487 New Grant st

- 11 kp. Newark, N. J.
A. Zolynas 211 Jefferson St.
- 13 kp. Taylorville, Ill.
A. Augulis, Box 93
- 14 kp. Baltimore, Md.
P. Grinius 1822 N. Collington ave
- 15 kp. Minersville, Pa.
J. Ramanauskas Box 538
- 16 kp. Meriden, Conn.
K. Liutkus 71 Pine St.
- 17 kp. Brockton, Mass.
J. Ustupas 107 Ames st
- 18 kp. Collinsville, Ill.
A. M. Metillonis 440 So. Clinton st
- 19 kp. Brooklyn, N. Y.
P. Mačys, 120 Grand St.
- 21 kp. Herrin, Ill.
P. Gedvilaitis, Box 522
- 22 kp. Chicago, Ill.
A. Ripkevičė 1702 Augusta str
- 23 kp. Spring Valley, Ill.
A. Krajauskas Box 484
- 24 kp. Plymouth, Pa.
V. Alyta 206 Gould str
- 25 kp. Union City, Conn.
J. Martišius, 1 City Hill str

- 26 kp. Westville, Ill.
J. Kvakas Box 226
- 28 kp. Shenandoah, Pa.
L. S. Kupčinskis 217 E. Centre str
- 29 kp. Springfield, Ill.
V. Černiauskas, 1711 E. Matheny ave.
- 30 kp. Yonkers, N. Y.
F. Navikas 131 Riverdale Ave.
- 31 kp. So. Bethlehem, Pa.
P. Berukštis, 445½ Apple st
- 32 kp. Pittston, Pa.
V. Mozuras Box 71 J
- 33 kp. Binghampton, N. Y.
M. Rasiutis 32 Gleenwood ave
- 34 kp. Waterbury, Conn.
K. Jakimavicz 775 Bank str
- 35 kp. Lost Creek, Pa.
J. Pužiuskas Box 114
- 36 kp. Bayonne, N. J.
A. Lukaitis, 75 E. 22nd St.
- 37 kp. Chicago, Ill.
V. Kalinauskas 1613 So Halsted st
- 38 kp. Bristol, Conn.
J. Veiveris Box 757
- 40 kp. Worcester, Mass.
L. Griktas 94 Millbury st
- 41 kp. Bridgeport, Conn.
J. A. Jankauskas 401 Main st
- 42 kp. Easton, Pa.
F. Laurinaitis Box 196
- 44 kp. St. Louis, Mo.
J. Aukštakalnis, 1701 N. 7th St.
- 45 kp. Passaic, N. J.
P. Norkus, 25 Van Buren str
- 46 kp. Mahanoy City, Pa.
J. Vitkunas, Box 172
- 48 kp. Pana, Ill.
J. Dilbaitis, 18 N. State St.
- 49 kp. Hartford, Conn.
J. Kankalauskas 90 Sholden str
- 50 kp. McKees Rocks, Pa.
J. Janokaitis 114 W. Carson st
E. Pittsburg, Pa
- 51 kp. Grand Rapids, Mich.
J. Stankus 323 4th st
- 52 kp. New York, N. Y.
A. Petraška 97 Grand st, Brooklyn, N.Y
- 54 kp. Courtney, Pa.
D. Lekavičius Box 18
- 55 kp. Allegheny, Pa.
J. Stasevičius 1413 Page St.
- 56 kp. Youngstown, Ohio,
K. Kazlauskas, Box 291, Struthers, Ohio
- 57 kp. Wilmerding, Pa.
S. Ivanauskas 141 Middle ave
- 58 kp. Kenosha, Wis.
L. Bogvila 253 Nevell st.
- 59 kp. Jersey City, N. J.
J. A. Mokevičius 395 Broadway
Brooklyn, N.Y
- 60 kp. So. Boston, Mass.
Nap. Januška 242 Broadway
- 61 kp. W. Lynn, Mass.
J. Putis, 40 Linden str
- 62 kp. Riverton, Ill.
J. Rush P. O. Box 171
- 64 kp. Lawrence, Mass.
F. Juškevičia 99½ Oak St.
- 65 kp. Paterson, N. J.
Ed. Kinderas, 82 Keen St.
- 67 kp. Brighton, Mass.
V. Rimkus 32 Lincoln st
- 68 kp. Chester, Pa.
T. Tomkevičius, 39 Beaven St.
- 69 kp. Shaft, Pa.
K. Stankevičius Box 81

- 70 kp. Gilberton, Pa.
M. Dumblauskas, Box 107
- 71 kp. Cambridge, Mass.
J. Plokištys 20 School st
- 73 kp. W. Frankford, Ill.
A. Sprindžilunas, P. O. Box 191
- 74 kp. Livingston, Ill.
P. K. Pačėsa Box 142
- 77 kp. Benld, Ill.
J. J. Guževičia Box 155
- 78 kp. Exeter Boro, Pa.
J. Grebliks 109 Valley av.
- 79 kp. Girardville, Pa.
J. Maurucattis, Bright Lumber Yard,
Ashland, Pa.
- 80 kp. Hazleton, Pa.
A. Shukis 103 N. Wyoming St.
- 81 kp. Chicago, Ill.
J. Naudzius 1967 Canalport ave
- 83 kp. So. Brooklyn, N. Y.
J. Weiss 219 Sands st
- 84 kp. Montreal, Canada,
P. Gričius Box 94 Station D
- 85 kp. Hyde Park, Mass.
L. Zavištavičius 216 Hydepark St.
- 86 kp. Stoughton, Mass.
J. Peldzius Box 1016
- 87 kp. East St. Louis, Ill.
M. Palevičius 1003 N. 9th st
- 88 kp. Homstead, Pa.
K. Kašeta Box 191
- 89 kp. Gardner, Mass.
D. J. Klynga 5 Baker str
- 90 kp. Rhone, Pa.
A. Juskauskas Box 63
- 91 kp. Edwardsville, Pa.
Juozas Vaitulionis, 37 Morgan ave
- 93 kp. Braddock, Pa.
A. Rutkauskas, 1233 Washington Str
- 95 kp. Ashley, Pa.
P. Sinkevičius, 64 Cooke St.
- 97 kp. Manifold, Pa.
K. Juozupaitis box 37
- 99 kp. Morgan & Cuddy, Pa.
J. Mankevičius box 205
- 100 kp. Duquesne, Pa.
S. Balčiūnas 905 Hamilton ave
- 101 kp. Ellsworth, Pa.
S. Miernikas box 249
Bentleyville, Pa
- 103 kp. Tamaqua, Pa.
St. Milauskas 437 Willing St.
- 104 kp. Clinton, Ind.
Ant. Blautas Box 254
- 105 kp. Lewiston, Me.
K. Vilaniškis Box 36
- 106 kp. Maryville, Ill.
V. Katilius, Box 121
- 108 kp. Carnegie, Pa.
- 109 kp. Ambridge, Pa.
P. Brajus, Box 547
- 110 kp. Centralia, Pa.
P. Butkus Box 326
- 111 kp. Orange, Mas.
J. Gallunas, 35 Whitney St.
- 112 kp. Pierce, Ill.
Pr. Stiklius P. O
- 113 kp. Burlington, N. J.
A. P. Vitoris, 503 Linden Ave.
- 114 kp. Athol, Mass.
M. Vasiliauskas Box 35
- 115 kp. Du Bois, Pa.
J. Montvila, box 185

on, Pa.
Dumblaukas, Box 107
dge, Mass.
Plokštys 20 School st
inkford, Ill.
ndžianas, P. O. Box 191
ston, Ill.
P. K. Pačesa Box 142
Ill.
J. J. Guževičia Box 155
Boro, Pa.
Greblikas 109 Valley av.
ville, Pa.
le, Bright Lumber Yard,
Ashland, Pa.
on, Pa.
kls 103 N. Wyoming St.
o, Ill.
udžius 1907 Canalport ave
ooklyn, N. Y.
J. Weiss 219 Sands st
al, Canada,
ričius Box 94 Station D
Park, Mass.
avičius 218 Hydepark St.
aton, Mass.
J. Peldžius Box 1016
St. Louis, Ill.
f Palevičius 1003 N. 9th st
ead, Pa.
K. Kašeta Box 191
er, Mass.
D. J. Klynga 5 Baker str
, Pa.
A. Juškauskas Box 63
rdsville, Pa.
Vaitulionis, 37 Morgan ave
lock, Pa.
uckas, 1233 Washington Str
y, Pa.
P. Sinekevičius, 64 Cooke St.
fold, Pa.
K. Juozupaitis box 37
an & Cuddy, Pa.
J. Mankevičius box 205
uesne, Pa.
Balčiūnas 905 Hamilton ave
worth, Pa.
as box 249
Bentleyville, Pa
naqua, Pa.
Millaukas 437 Willing St.
aton, Ind.
Ant. Bitautas Box 254
viston, Me.
K. Vilančiškis Box 36
ryville, Ill.
V. Katilius, Box 121
negie, Pa.
bridge, Pa.
P. Brajus, Box 547
atralia, Pa.
P. Butkus Box 326
nge, Mas.
J. Gailunas, 35 Whitney St.
orce, Ill.
Pr. Stiklius P. O.
rlington, N. J.
Vitaris, 503 Linden Ave.
hol, Mass.
M. Vasiliauskas Box 33
Bois, Pa.
J. Montvila, box 185

116 kp. Detroit, Mich.
J. Martinkovičius 2492 W. Fort st
117 kp. East Pittsburg, Pa.
M. Matukaitis Box 271
118 kp. Sugar Notch, Pa.
S. Balčiūnas Box 33
119 kp. Milwaukee, Wis.
S. Dargužis 449 Maple st
120 kp. Valparaiso, Ind.
C. J. Majauskas 552 Locust st
121 kp. Beckemeyer, Ill.
J. Skrickis, P. O. Box 45
123 Aurora, Ill.
M. Paulaukas, 159 N. Broadway
124 kp. Racine, Wis.
M. Stelmokas 818 Prospect st
125 kp. Waukegan, Ill.
C. Stendar Box 215
126 kp. Chicago Heights, Ill.
J. K. Valinskas Lock box 74 Steger, Ill.
127 kp. Old Forge, Pa.
V. Krikščionas Box 218 Coyne, Pa
128 kp. Cherry, Ill.
T. J. Žarnauskas Box 116
129 kp. Bridgewater, Mass.
A. Baglnekas Box 238
131 kp. So. Omaha, Nebr.
P. Yndrelis 351 So 33rd st
132 kp. Coal Centre, Pa.
St. Sarpolius Box 177
133 kp. Norwood, Mass.
M. Akelsaitis 9 Harvard st
134 kp. West Fitchburg, Mass.
V. J. Psezoļgauskas 22 Norwood st
135 kp. Lawrence, Mass.
J. J. Stakion's 107 Arlington st
136 kp. Rumford Falls, Me.
S. Baublis 215 Franklin st
137 kp. Kensington, Ill.
K. J. Valys 249 Kensington ave
138 kp. Grand Works, Ill.
Aib. Astraukas 1405 So. 50th ave
139 kp. Middleboro, Mass.
K. Bartis, BOX 148
140 kp. Forest City, Pa.
J. Jančaitis, Box 82
141 kp. Athens Ill.
J. Žvingilas, Bo. 167
142 kp. Pawnee, Ill.
J. Yoga, box 71
143 kp. Williamstown, Pa.
R. Arminas, Box 7
144 kp. Haverhill, Mass.
J. Jurkūnas Box 370
145 kp. Wallingford, Conn.
J. K. Malinauskas 320 N. Colony st
146 kp. Hartford, Ark.
K. Augaitis

147 kp. Elizabeth, N. J.
P. A. Savičia 392 First st
148 kp. Denver, Colo.
M. Vekerotas, 4079 Pearl st
150 kp. W. Hanover, Mass.
A. Gulbeas Box 22
151 kp. New Kensington, Pa.
I. Andrikonis Box 723
152 kp. Sheboygan, Wis.
Juozas Vosylis 1202 Michigan ave
153 kp. Wilson, Pa.
J. Mažeika box 242
154 kp. Schenectady, N. Y.
A. J. Gudzin, Box 703
155 kp. So. Chicago, Ill.
P. Simaitis, 5513 Commercial ave
156 kp. Beloit, Wis.
K. Didžurgis, 109 Prospect st
157 kp. Detroit, Mich.
W. Schultz 46 Anspach st
158 kp. Chicago, Ill.
Al Miciavičius 3225 Parnell av
159 kp. E Cambridge, Mass.
P. Jurevičius 69 Porter str
160 kp. Des Moines, Ia.
J. D. Kasparka 110 E 10th str
161 kp. Kearny, N. J.
J. Mačiulis
162 kp. Boston, Mass.
M. Kazlauskas 92 Salem str
163 kp. Salem, Mass.
V. Meškintis 14 South str
164 kp. Westernport, Md.
J. K. Berbilas Box 238 Piedmont, W. Va

Mirusios kuopos:
20 kp. E. New York, N. Y.
39 kp. Los Angeles, Cal.
43 kp. Melrose Park, Ill.
47 kp. New Philadelphia, Pa.
53 kp. St. Clair, Pa.
63 kp. Johnston City, Ill.
75 kp. Rockford, Ill.
76 kp. Seatonville, Ill.
82 kp. Niagara Falls, N. Y.
94 kp. Foxcroft, Me.
96 kp. Vandergrift, Pa.
98 kp. Elco, Pa.
102 kp. Lee Park, Pa.
107 kp. Coal Dale, Pa.
122 kp. Exeter, N. H.
130 kp. Auburn, Me.
149 kp. Jersey City, N. J.

Ačiū draugams.

Per 81 kuopą apturėjau aukų nuo: 144 kp. \$1.47, nuo 14 kp. \$2.70, nuo 83 kp. \$1.95 ir nuo brolių Janušonių iš Newark, N. Y. \$1.25. Tariau visiems aukavusiems širdingą ačiū už sušelpimą manęs nukentėjusio laike Chicagos rubsiuvių straiko.
M. Lungevičius.

Konferencija VIII-to rajono atsibus 26 lapkričio, 7:30 val. ryte, «Aušros» Svetainėj, 3149 So. Halsted St. ir 32 place. Visos kuopos, priguliničios prie VIII rajono, malonės prišiusiti delegatus su mandatais. Delegatai renkasi nuo 5 narių vienas. Draugai pribukite į laiką. Rajono sek. J. Kuzmickas, 1627 Dickson St., Chicago, Ill. (46)

III Rajono konferencija atsibus 3 d. gruodžio š. m., 2400 Fifth Ave, Pittsburgh, Pa. Prasidės 10 val. ryte. Visos kuopos priklausaučios prie III-čio rajono, malonės išrinkti delegatus ir suteikti mandatus. Įnešimus pasistengkite prisiųsti 10 dienų prieš konferenciją, Protokalus sekretoriui tuo pačiu antrasm, 2400 Fifth Ave. Malonėkite nesivėluoti, draugai.
Org. G. Parčevkas.

Teatras ir balius parengtas S.P.L.S. vardas, atsibus subatoj, 18 d. lapkričio «Columbia» svetainėj, kampas 48 ir So. Paulina gatvių, Chicago, Ill. Statoma 3-jų veiksmų drama «ŽMONĖS», bus dainos, deklamacijos ir šokiai. Pradžia 8 val. vakare. Įženga 25 c. ypatai ir augščiau.
Visus širdingai kviečia Komitetas.

UŽSIRAŠYKIT «Laisvąja Žmonija»!

YRA TAI PIGIAU-IAŠ LAIKRAŠTIS, NES METAMS KAINUOJA tik 50 c.

«L. Ž.» spausdinasi ant geros popieros, 20 pusl. didelės knygos formate, talpina raštus karštutiniųjų revoliucionierių. Išleis-tuvė nutarė duoti lig Naujų Metų knygą «Moteris ir jos vieta žmo-nijoje». Tai gi pasiakubinkite užsirašyti.

Ateinančiame «L. Ž.» N4, tilps atsakymas ant tilpusios kriti-kos «Kovoje» «Anarkizmas ir Socializmas». Kiekvienas norintis išsidirbti platesnį regradį, turi tą numerį įgyti.

Patariame No. 4 užsisaakyti išanksto, kad žinoti kiek atspauz-dinti. Įgyti galima prisiunčiant 10 c. sidabrinį dešimtuką įdejus į laišką. Pasiskubinkit nepralaimėsit nieko apart daugiaus moks-lo žinių.

Adresas:

«LAISVOJI ŽMONIJA»

1613 So. Halsted St. Chicago, Ill.

P.S. Prenumeratą siunčiant visiems metams, išpirkite Money Orderį.

Redakcijos atsakymai.

V. Paukščiui. Atskaita aukų ištremtamjam Sibirian tilps sekančiame numeryje.

33-čios kp. nariui. «Ar atlieka užduotį» idėsime tiktai tuomet, kuomet daleisite padėti savo tikrą vardą.

Sajungiečiui S. J. Ant Tamistos klausimų atsakysime sekančiame numeryje.

F. Gražiui. Tamistos rašinėliais pasinaudosime N47.

**"No Work-No Pay"
The Workingman's
Problem**

Jis tik įsionino šalių ir paskui
turejo gulėti per savaites

**DR. RICHTERIO
Pain-Expelleris**

prašalys pavojingus susirgimus
jeigu vartosi su laiku pagal nu-
rodymų, ant dėžutės; 25c. ir 50c.
už bonką. Žiūrėk ant Inkaro
ir vardo ant dėžutės.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Cougo Piličia yra geros nuo
vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Naujosios Giedojimo PSALMES.

Pagelba išvalnimui žmonių kunų ir dvasių iš žemiškų kančių. KAINA 10c. Adrs. V. Belaisvis, 1607 N. Ashland Ave., Chicago

PARDUODU LAIVAKORTES

Ir siunčiu pinigų. Atlieku visokius apaudos darbus. Užrašau lietuviškus laikraščius. Turiu agentūrą apsaugos nuo ugnies. Priimu pinigų taupinimus.

P.M.KAITIS

narys 81 kp. LSS. Ir 15-os wardos Soc. Partijos 1607 N. Ashland ave., Chicago, Ill.

Keystone Phone Main 14-28. Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.

Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikabėt rusiškai ir lenkiškai.

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatine be persedimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija).

8½ d. Rotterdamą	11½ d. Liepoją
III Klesa \$31.00	III kl. \$33.00
II Klesa 45.00	II klesa 47.00
I Klesa 52.00	I klesa 62.00

Reikalaujant emulkesnių žinių kreipkitės pas mūsų agentus arba pas Generališkąjį agentą.

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York.

Knygėlė ūkėsystės popieroms

Arba kaip tapti Suv. Valst. piliečiu. Pats vardas jau atsako už ją, todėl daug nereikia aiškinti. Prekė tik 25c. Reikalaujantiems daugiau, nuleidžiama nušimtis. Atsišaukite į «Kovos» Administraciją.

Šiuomi pranešame, jog jau išėjo iš spaudos LSS. išleidimas No. 12-as

SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI

Parašė K. Kautsky. Iš vokiečių kalbos vertė P. Kovas. Pusk. 55, prekė 20c

Ši knygelė turėtų rasti kiekvieno darbininko žmogaus grįtelį, ir kiekvienas interesuojantis socializmo klausimu, privalo bent kartą minėtą knygelę nusipirkti ir perskaityti, nes tik tokius rastus skatydamas darbininkas žmogus, gali gauti supratimą apie socializmo mokslą ir pažinti dabartinę netekusią išnaudojimo tvarką.

Reikalaujanti minėtos knygelės prisiųskit «Kovos» Adm. 20c, o tuoj apturėsite. Agentam nuleidžiama nušimčiai.

„KOVOS“ SPAUSTUVE

SPAUDINAME VISOKIUS SPAUDOS DARBUS: plakatus, tikietus, programus, vizitines kortelės, konstitucijas, knygas, paveikslus, atvirutes, laiškas popieras, čarterius ir t. t. įvairiose kalbose.

„KOVOS“ spaustuvė nuo Naujų Metų žymiai pagerinta, spalvuotas darbas tik ką neseniai investas. Visos mašinos varomos elektriška pajiega, todėl, darbus visuomet atliekame GREITAI, GRAŽIAI ir ATSAKANČIAI, UŽ LABAI PRIEINAMĄ PREKĘ ir visuomet į UŽSAKYTĄ LAIKĄ!!

„Kovos“ Spaustuvė priima darbus ne tik nuo vietinių gyventojų, bet ir iš kitu miestu pačta ar expressu. Turintieji kokius spaudos darbus, ar šiaip kokius reikalus kreipkitės ypatingai ar laišku sekančiu adresu:

KOVA 1815 East Moyamensing avenue, PHILADELPHIA, PA. TELEPHONE KEYSTONE MAIN, 2958.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražus prie laikrodėlio socialistiškas rėželis su globu, broliškai sveikinancios dvi rankos arba su švyturiu ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c. Socialistiški ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paausuoti—25c: daugiaus imantiems nuleidžiamas nušimtis. Reikalaudami sluskit pinigų krašos ženkleliais arba Money Orderiu „Kovos“ Administracija.

BUK VYRAS

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigydi nuo uznodijima krauja, arbasypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai įgautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodėl jus kentat ir kaip gale galutinaj isigydi. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečėtita konverta. Nesiusk nekokių pinigų, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemians paduotu kuponn, katru siusk mums sendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago: Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadėjma, aš norėčiau jog Tamista prisistumei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyru.

Vardas..... Adresas..... Steitas.....

“LAISVĖ”

Visuomenės, Kultūros, Politikos, Literatūros, Populiariškai-Moksliškas LAIKRAŠTIS

Eina du sykiu savaitėj: Utarninke ir Pėtnyčioj.

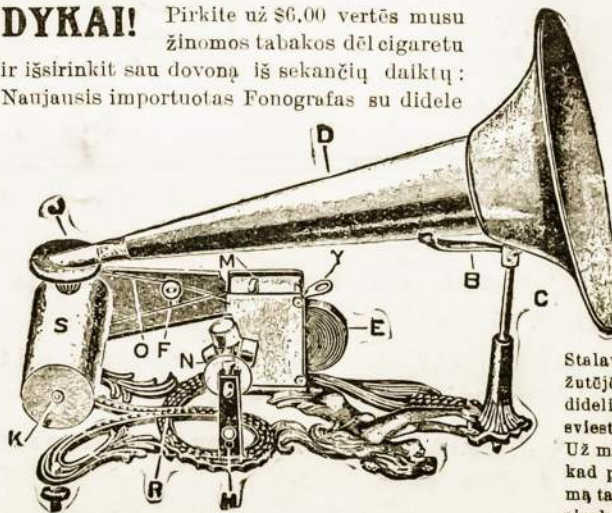
Laikraštis “LAISVĖ” didelio formato, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių. “LAISVĖS” prenumerata Suvienytose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubežiuose—metams 3 dol., pusmečiui—\$1.50.

Ant pažiūrėjimo siunčiam vieną numerį DYKAI! Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:

“LAISVĖ” 242 West Broadway SO. BOSTON, MASS.

DYKAI!

Pirkite už \$6.00 vertės musu žinomos tabakos dėleigaretu ir išsirinkit sau dovana iš sekančių daiktų: Naujasis importuotas Fonografas su didele

nikelluota dūda, kurio grajina gerai ir aiškiai visokias muzikas ir dainas. Kiekvienas gali turēt savo name koncertą. 2. Geriausia gramonika vokiško išdirbimo su notoms ir rodymais. 3. Puikus stalavas nikellinis laikrodis su muzike, kiekvieną kartą grajina 30 minutų. 4. Vyriški arba moteriški storai paausuoti laikrodėliai. 5. Stalavi įrankiai gražioje dūdoje: 6 peilių, 6 videlių, dideli šaukštai, 6 maži, 1 peilis sviestui ir šaukštukas cukrui. Už mūsų dovana vien norime kad pagarsit tumet mūsų tarp jusų pažįstamų. Išleiskite mums ant rankos 50 centų, o mes jums prisiųsime 40 skrinučių tabako 4 gatunkų už \$6.00 ir jusų išrinktą dovana. Likusius \$5.50 užmokėsit gavę tavorą. Kam tavo as nepatike, gali jį neimti.

ENGLISH-ASIATIC TOBACCO CO, Dept. M. 115 E. 7th st. New York